

SZAKDOLGOZAT

Haraszi Ádám

2025

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájrendező- és kertépítő mérnöki alapképzés

Szigethalom zöldinfrastruktúrájának vizsgálata és fejlesztési koncepciója

Belső konzulens: Filepné dr. Kovács Krisztina
Egyetemi docens

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Tájtervezési és
Területfejlesztési Tanszék,
Tájépítészeti,
Településtervezési és
Díszkertészeti Intézet

Készítette: Haraszi Ádám

Budapest

2025

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés, motiváció	3
1.1 Fogalmak tisztázása	3
2. Tájvizsgálat	4
2.1 Lehatárolás.....	4
2.2 Településtörténet.....	5
2.3 Területhasználati kategóriák.....	5
2.4 Szigethalom zöldfelületi aránya magyarországi viszonyokhoz képest .	7
2.5 Zöldinfrastruktúra elemeinek vizsgálata (Belterület).....	8
2.6 Zöldinfrastruktúra elemeinek vizsgálata (Külterület).....	16
2.7 Hasonló projektek.....	20
3. Szintézis	21
3.1 Zöld infrastruktúra értékelésének menete.....	21
3.2 Parkok értékelése	21
3.3 Játsszóterek értékelése.....	27
3.4 Településszövetbe ékelődő területek értékelése	37
3.5 Dunaparti sétány értékelése	41
4. Javaslat	44
4.1 Díszter felújítása	44
4.2 Fasorok telepítése	46
4.3 Dunaparti sétány felújítása	49
4.4 Rákóczi utcai park létesítése.....	51
4.5 Várható hatások	53
5. Összegzés	54
6. Irodalomjegyzék	55
7. Táblázat- és ábrajegyzék	57
8. Mellékletek	59
8.1 MI Promt napló	59
8.2 Nyilatkozatok	62

1. Bevezetés, motiváció

A választásom Szigethalom városára esett, hiszen 23 éve itt élek és úgy érzem, hogy kellően ismerem a területet annyira, hogy megállapításokat és javaslatokat tudjak tenni. Emellett rendkívül fontosnak tartom a város fejlesztéséről szóló kérdéseket, főleg, ami a zöldinfrastruktúrát illeti, ugyanis rengeteg potenciális terület van, ami kihasználatlan és átalakításra vár. Külön öröm, hogy a város az utóbbi években nagymértékben fejlődött parkok és zöldfelületek terén. Kiemelendő, hogy kifejezetten sok játszótér és labdarúgópálya épült az elmúlt időszakban, viszont dolgozatomban szeretnék kitérni arra is, miként lehetne még felhasználni ezeket a területeket, ugyanis nagyon sokféle módja van a hasznosításnak ezeken kívül. Dolgozatom célja, hogy Szigethalom városának összes meglévő zöldfelületét megvizsgáljam, feltárjam az adott konfliktusokat, értékeljem és a lehetőségekhez mérten jövőbe mutató fejlesztési javaslatokat tegyek. Először egy kisebb bemutatóval kezdem, ahol alapinformációkat lehet megtudni a városról, mint például az országban lévő elhelyezkedése, lehatároltsága, területhasználata és történelme. Majd az ismertető után rátérek a város zöldinfrastruktúráinak vizsgálatára és értékelésére. A legvégső fejezet pedig ezeknek a területeknek az élhetőbb és zöldebb környezet kialakításához szükséges javaslatairól szól, amelyeknek célja, hogy a meglévő zöldterületek funkcionálisabbak és esztétikusabbak legyenek, így növelve a városban élők életminőségét. Minden fejezetben ügyeltem, hogy jól átlátható legyen egy adott terület vizuálisan is, ezért képes illusztrációkkal és látványtervekkel színesítettem az adott területet.

1.1. Fogalmak tisztázása

Elsősorban a dolgozatom alapfogalmát szeretném meghatározni, amely a zöldinfrastruktúra definíciója. A zöldinfrastruktúra olyan természet vagy ember által létrehozott zöldterület, amely az ökoszisztémák szolgáltatásainak fenntartása és javítása érdekében jött létre. Ez magába foglalja a parkokat, zöld tetőket, élőfalakat, vízparti zónákat, játszótereket, erdőket és más természetes illetve ember által létrehozott területeket „A zöldinfrastruktúra tehát magában foglal minden olyan városi víz- és zöldfelületet, amely teljesen vagy részben növényekkel borított, továbbá a városlakók életkörülményeinek javítását szolgálja az ökoszisztéma-szolgáltatások (az általa biztosított közhaszon) révén.” (INT-01). A következő fogalom a zöldterület: „a település beépítésre nem szánt területeinek részben vagy egészben állandóan növényzettel fedett, más területfelhasználási egységhez nem tartozó közterülete, kivételesen közhasználat céljára átadott területe (így közparkok, közkertek).” (INT-02)

2. Tájvizsgálat

A következőkben Szigethalom tájvizsgálatát ismertetem különféle szempontok alapján. A tájvizsgálat elengedhetetlen egy város fejlődése szempontjából, mert segít megérteni a természeti adottságok ökológiai, esztétikai és gazdasági értékeit, illetve az építési és fejlesztési lehetőségeket. A tájvizsgálat hozzájárul a fenntartható várostervezéshez, a zöldterületek fontosságához, megőrzéséhez és az infrastruktúra hatékony kialakításához. Egy ilyen szemléletmóddal biztosítható, hogy a város élhető, biztonságos és környezettudatos legyen.

2.1. Lehatárolás

Szigethalom Magyarország középső részén, Pest megyében található, és a Csepel-sziget egyik jelentős települése, a fővárostól 12 kilométerre helyezkedik el (1. ábra). A Csepel-sziget a Duna két ágának közrefogásával jött létre, Budapest déli peremétől indulva hosszan elnyúló területet foglal el. A sziget hossza 48 km, szélessége pedig 3 és 10 km között változik (SZAK-01) területe 45,65 km². Szigethalom földrajzi elhelyezkedése miatt a Budapesti agglomerációhoz tartozik, illetve a Szigetszentmiklósi járásban foglal helyet. Tököl és Szigetszentmiklós városa között terül el, a város délkeleti részét pedig a Kis-Duna határolja. Szigethalom területe 9,12 km², amelyen 18.382 fő él, ezáltal a népsűrűség 1881,14 fő/km². (INT-03)

1. ábra: Szigethalom határa

(Felhasznált térkép: Google térkép)

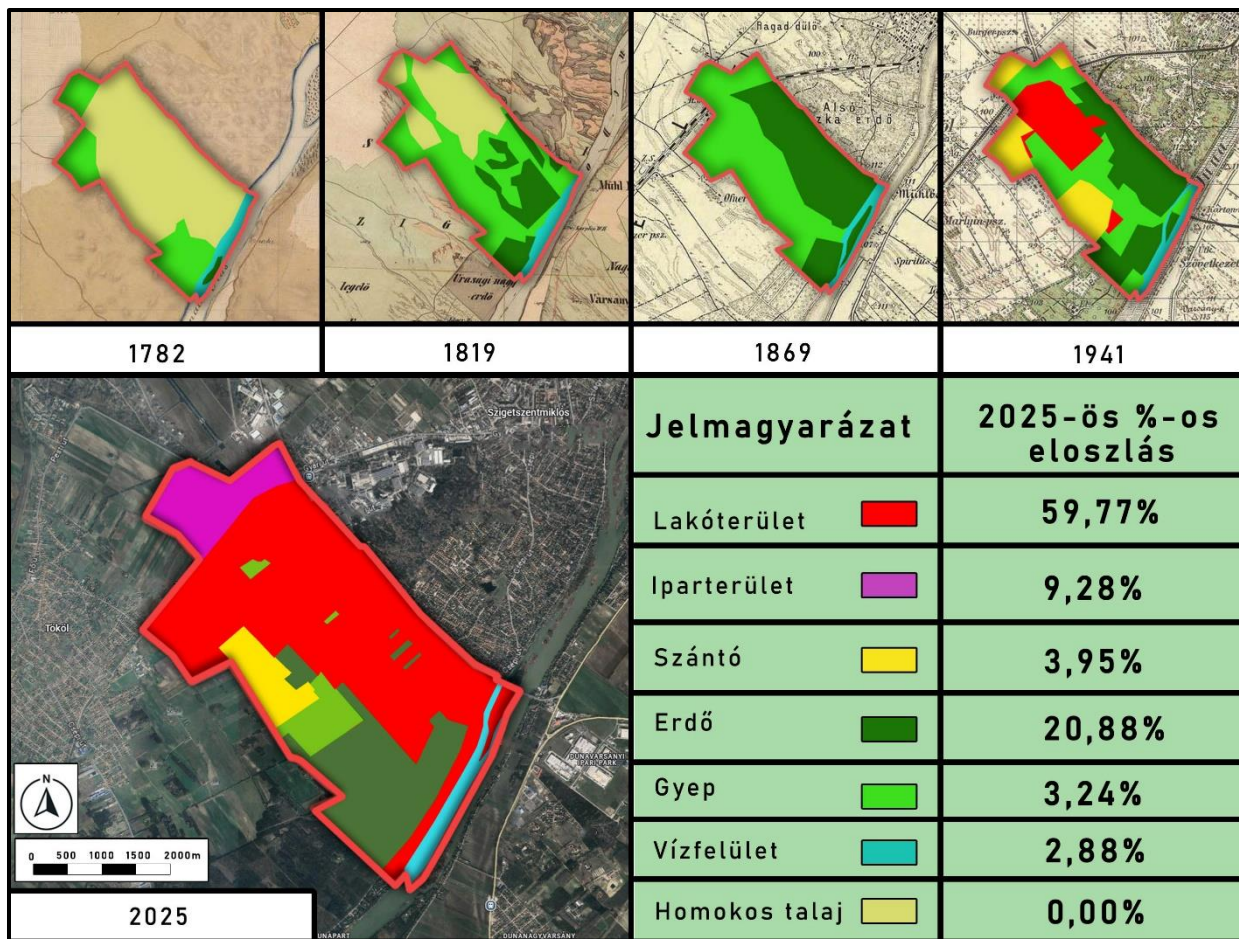
2.2. Településtörténet

Szigethalom történelme nem nyúlik messzire, ugyanis az első házakat a 19. században építették fel. Az építkezések előtt egész Szigethalmot a tököli gazdák legelőként vagy mezőgazdasági területként hasznosították (INT-03). A népesség csak az első világháború után növekedett ténylegesen. Igazán sok változás csak az 1900-as években történt a városban. Már 1907-ben megkezdődött az alapfokú oktatás (KRAKLER, FÁKI, 2018), majd jóval később 1933-ban átadásra került a város katolikus temploma (BÍRÓ, 2011, 160). A Szigethalmi hév megállóhelyei és a Ráckevei-Duna-ág közötti rész beépítése Szilágyi Lajos főszolgabíróhoz kötődik. Mai állapotában már egy teljes értékű város, kereskedelmi, oktatási, egészségügyi, infrastrukturális és kulturális szempontból is.

2.3. Területhasználati kategóriák

Ebben a fejezetben a katonai térképek segítségével megvizsgáltam, Szigethalom területhasználati kategóriáit egészen 1782-től napjainkig. Itt jól lekövethetők vizuálisan az előbbi történelmi információk, miszerint a város területén valóban gyepes legelők voltak megtalálhatók, illetve, hogy ténylegesen nem nyúlik messzire a történeleme, hiszen csak az 1941-es térképen látható valamiféle városiasodás. (2. ábra)

- 1782-ben jól látható, hogy a homokos területek dominálnak, elvéve egy-egy gyepes felülettel.
- 1819-ben visszaesik a homokos területek aránya, és a gyepes és erdős területek kezdik átvenni az uralmat a terület felett.
- 1869-ben már teljesen eltűnik a homok és körülbelül fele-fele arányban az erdők és a gyepesek válnak meghatározóvá.
- 1941-ben már megjelenik a lakóterület és a szántó is. A terület egyre inkább városias formát kezd felvenni, amit a gyep és az erdőfelület eltűnése is jól mutat.
- 2024-ben a mai képét láthatjuk a városnak az eddig is felsorolt kategóriákkal, csak a lakóterületek sokkal nagyobb arányban vannak jelen, illetve az iparterület is megjelenik új kategóriaként.

2. ábra: Területhasználati térkép

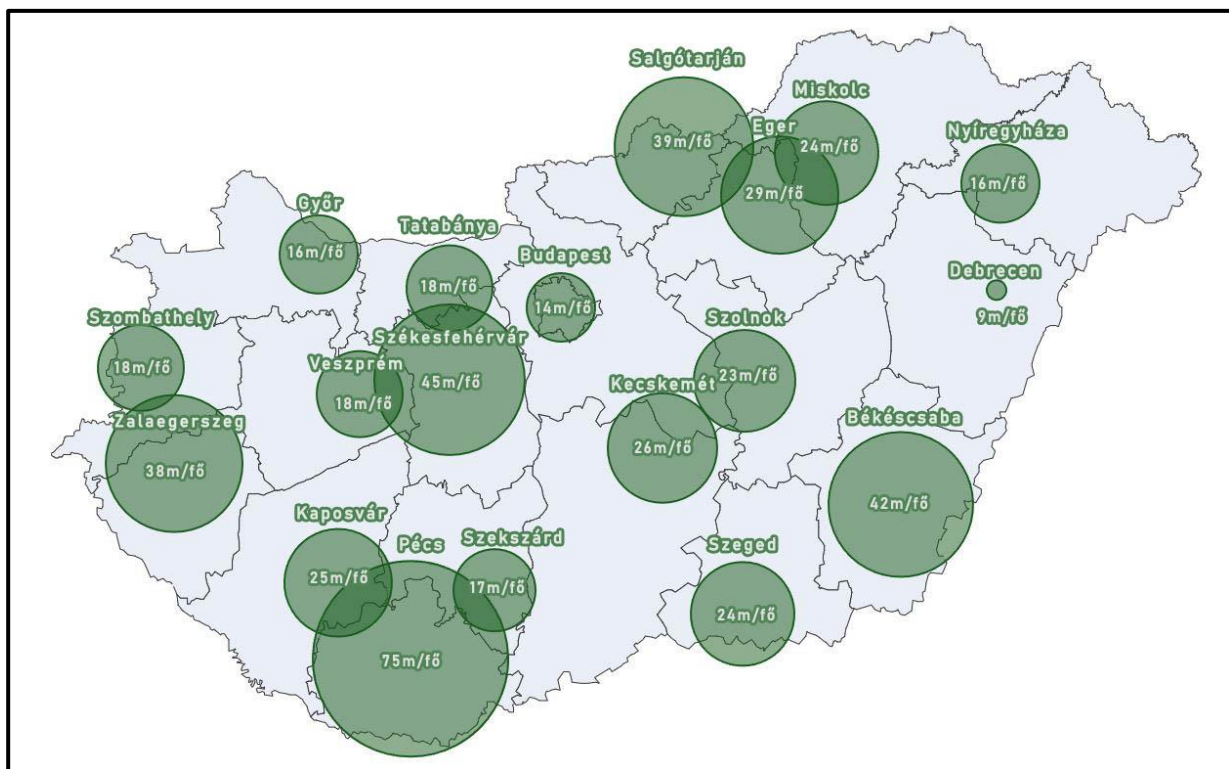
(Felhasznált térképek: Katonai térképek, Google térkép)

A mai állapot: Jól látható, hogy a város mára teljes értékű településsé fejlődött, és az 1782-es térképhez viszonyítva már abból az érintetlen természetes területből már semmi nem maradt meg. A város közigazgatási területének legnagyobb részét természetesen a lakóterület foglalja el, amely a teljes terület 59,77%-a. Külön érdemes megemlítenem pozitívumként, hogy a második legnagyobb kategória az erdőfelület, amely a város területének 20,88%-át teszi ki. Mindent összevetve, a beépített területek összesen 69,05 %-ot tesznek ki a város teljes területén, míg a beépítetlen részek a város 30,95 %-át jelentik. Viszont a tényleges gyep és erdőfelületek, amik igazán bejárható zöldfelületet jelentenek, az csak a város 24,12 %-a. A World Health Organization (WHO) szerint minimum $9 \text{ m}^2/\text{fő}$ zöldfelülettel kell rendelkeznie minden településnek, de az ajánlott érték az $50 \text{ m}^2/\text{fő}$ (INT-04). Szigethalom tekintetében ez az információ nagyon kedvező, hiszen a $9,12 \text{ km}^2$ összterületű és 18,382 lakosú városhoz képest a 24,12 %-os arány több mint megfelelő, hiszen így egy $119,6 \text{ m}^2/\text{főt}$ kapunk, ami még az ajánlott kategóriát is túlszárnyalja, hiszen az az érték több mint kétszerese.

2.4 Szigethalom zöldfelületi aránya magyarországi viszonyokhoz képest

Zöldfelületi értékek kiszámítása után, mindenképpen érdekelt, hogy Szigethalom hol helyezkedik el a magyar viszonyokhoz képest zöldfelületi négyzetméter/fő értékben. Internetes kutatásaim alapján megtudtam, hogy mekkora ugyanez az érték az ország különböző pontjain. (INT-05) A térkép alapján Pécs végzett a legjobb helyen, hiszen az ottani érték $75 \text{ m}^2/\text{fő}$, ami messze kiemelkedik a többi várostól, hiszen még a második legjobb hely is csak $45 \text{ m}^2/\text{fő}$ Székesfehérvár területén. Legrosszabb értékeket Debrecen produkálta, amely mindössze csak $9 \text{ m}^2/\text{fő}$. (3. ábra)

Ezekből az értékekből átlagot számoltam és megállapítottam, hogy országszerte ezek a városok átlagosan $27,15 \text{ m}^2/\text{fő}$ zöldterületet nyújtanak a lakosaiknak. Ha összehasonlítjuk ezt Szigethalom $119,6 \text{ m}^2/\text{fő}$ értékével, akkor kijelenthető, hogy ezekhez a városokhoz mérten Szigethalom kiemelkedő pozíciót foglal el az országban. (INT-05)

3. ábra: Zöldterületek nagysága országszerte

(Felhasznált térképek: KSH Térkép: Egy lakosra jutó önkormányzati tulajdonú zöldterület nagysága 2023)

2.5. Zöldinfrastruktúra elemek vizsgálata (Belterület)

A következő fejezetben a városon belüli mesterséges zöldterületekről illetve folyosókról vagy azoknak hiányáról szeretnék szót ejteni. Egy város belterületének zöldterületei nemcsak esztétikai szerepet töltenek be, hanem meghatározóak a lakók életminősége szempontjából is. A parkok, fasorok és játszóterek friss levegőt, pihenési lehetőséget és közösségi teret biztosítanak, miközben hozzájárulnak a városi klíma szabályozásához is.

Parkok

Szigethalmon két park helyezkedik el a város fő tengelyén. Mindkettő eltérő növényállománnyal és szerkezeti felépítéssel, a következőkben ezt a két parkot vizsgálom.

Dísz tér

A park a Szabadkai úton helyezkedik el a város északi részén a labdarúgó pálya mellett, nagyjából 5500 négyzetméteren. Számos látnivaló figyelhető meg szobrok formájában és egy játszótér is helyet kapott. A település szívében található, hiszen gyalogútra található tőle a városban lévő két általános iskola, a posta, a piac és az orvosi rendelő is. Helyileg teljes mértékben adott lenne, hogy az emberek gyakran kijárjanak a területre, de ez a valóságban közel sincs így.

Hétföldogasszony emlékpark

Szigethalom második parkja régen temetőként funkcionált szintén a Szabadkai úton, viszont a város közepén. A városban élő emberek régi temetőként is hivatkoznak rá, illetve az interneten lévő honlapokon is találkoztam ezzel a megnevezéssel. A régi temető a város belsejében található, kerítéssel körbezárt saroktelken feküdt. A területet szakadt, több helyen hiányzó, régi drótkerítés vette körül. Kapuval nem rendelkezett, bemenni a széthúzott drótkerítésen keresztül lehetett, valószínűleg az egykori főbejárat és kapu helyén. Semmilyen épület, például ravatalozó nem volt. Egyedül ami kiemelkedett a sírok közül, mint épített elem, az egy régi kereszt volt, amiről hiányzott a korpusz és a tábla is (INT-06).

A tavalyi évben ellenben teljesen megváltozott a régi temető, hiszen Szigethalom önkormányzata átalakította egy parkká. A sírok nagyrészt felszámolták és csak egy nagyon kis részét hagyták meg a temető emlékére. A megtartott sírokat felújították és csoportosították őket a terület hátsó részébe, mint látnivaló. Az átalakítás részeként különféle növényágások, kanyargó utak, és padok kaptak helyet a nagyjából 7600 négyzetméteres területen. Mivel a park nemrég készült el, emiatt még egyáltalán nem található konfliktus a területen.

Játszóterek

A játszóterek nagy szerepet tölthetnek be egy város zöldinfrastruktúrájában, hiszen a játszóeszközök közötti üres tereket nagyon kreatívan és látványosan lehet kombinálni különféle növényültetésekkel és ágyásokkal. Ezeknek nem csak esztétikai, de különböző más hasznos funkciójuk is lehet egy játszótérnél. Először is szolgálhat természetes kerítésként a játszóteret használók biztonsága érdekében, egy jól megválasztott tömör sövény sor megállítja a gyerekeket az útra való futástól. Segít a mikroklíma javításában, por illetve zajszűrés tekintetében is, amely hozzájárul egy nyugodtabb tér kialakításához. Ezek játszóterek különösen érdekesek lehetnek növényültetések szempontjából, hiszen rengeteg hely lehet ágyások kialakítására, így növelve a biodiverzitást. Arról nem is beszélve, hogy egy növényekkel kombinált játszótér mennyire elősegíti a gyerekek természethez való kötődését, és akár oktató jelleggel is bírhatnak. Szigethalom játszóterein lévő növényzet nem kifejezetten tükrözi az ehhez hasonló törekvéseket, de erről a szintézis részben bővebb tájékoztatást adok. Szigethalmon öt játszótér várja a gyerekeket és családokat, amelyek a város különböző pontjain helyezkednek el (4. ábra). Jól látható, hogy főleg az északi és a déli pontokon találhatóak a játszóterek, így a város közepén élő lakosoknak nincsen lehetőségük gyalogosan megközelíteni ezeket a tereket, ami egy lehetséges fejlesztési irányt jelez. Az összes játszótér rendelkezik az alapvető játszóeszközökkel, mint például a csúszdák, hinták, mászóak vagy homokozók, az eltérés a játszóterek között, hogy melyiken mennyi helyezkedik el ezekből a játszóeszközökből. A legnagyobb játszótéren három csúszda is helyet kapott, míg a legkisebben csak egy. Burkolatokat tekintve is sok a hasonlóság, hiszen az összesen gumitégla, homok, vagy gyepfelület kapott helyet. Ezek a játszóterek különböző méretűek, található egészen kicsi 100 négyzetméterestől kezdve a nagyobb 2600 négyzetméteresig is. Összességében a célcsoport természetesen a kisgyerekek, de a Jókai téri és az Iskola úti játszótéren (3. ábra) egy-egy focipálya is helyet kapott, amelyek növelik a nagyobb korosztályok jelenlétét. Alapvetően ezek a játszóterek már több 10 éve jelen vannak a városban, viszont csak kevesebb van ezek közül felújítva, ami a játszóeszközöket illeti. A területükön lévő úthálózat vagy burkolat mindegyiknél ugyanúgy maradt, mint a telepítés évében, vagyis elmondható, hogy funkcionálisan ellátják a szerepüket, azonban vizuális hiányosságok bőven tapasztalhatók. A dolgozatom szintézis részében részletes információt nyújtok egy általam felépített szempontrendszeren keresztül, ahol értékelem az összes játszóteret.

Játszóterek elhelyezkedései és méretei:

- Dísz téren található játszótér - 100 m² (J1)
- Iskola úti játszótér játszótér - 260 m² (J2)
- Jókai tér játszótér - 2600 m² (J3)
- Árnyas játszótér - 500 m² (J4)
- Dunasoron található játszótér - 1200 m² (J5)

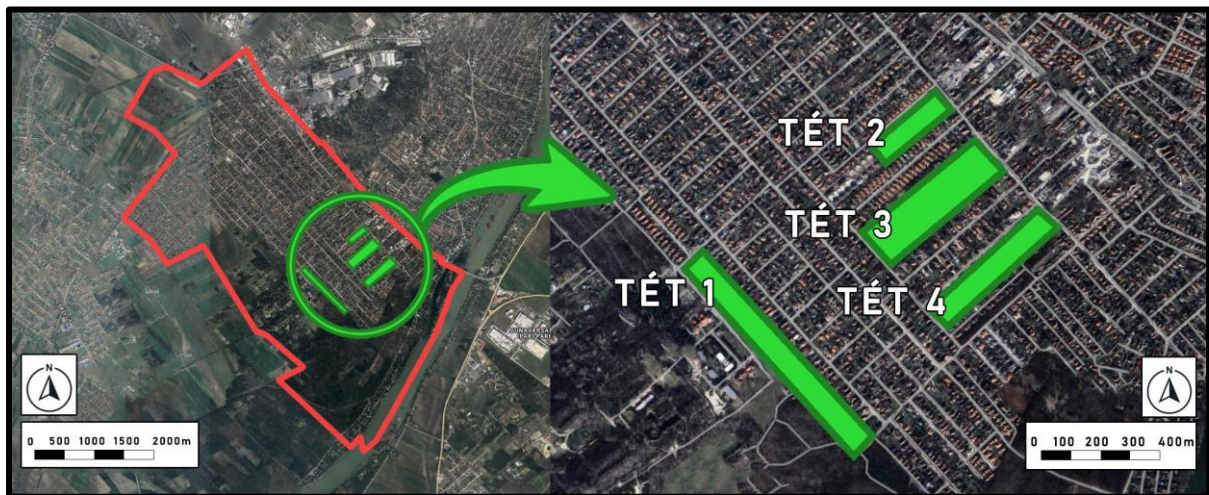

4. ábra: Játszóterek elhelyezkedése

(Felhasznált térkép: Google térkép)

Településszövetbe ékelődő területek

Szigethalom belterületén található négy darab potenciális terület, amit jelenleg nem hasznosít a város (5. ábra). Ezek a területek vegyesen erdős vagy gyepes részek. A TÉT 1-es területet viszont kizárólag csak gyepes felület borítja (Az ábrán „TÉT” felirattal jelöltem a területeket, mint „Településszövetbe ékelődő területek”). A kettes hármas és négyes területek mind lakóövezettel körbezárt részek a város keleti oldalán. A településszerkezeti terv a TÉT 2 területet erdőként, a TÉT 3-at „vegyes területként” míg a TÉT 4-et „lakóterületként” jelöli (POLTRADE BT. 2021). Alapvetően ez a három terület jelenleg érintetlen és nem látható rajta építkezésre utaló nyom, de a településszerkezeti tervre hivatkozva ezek a területek valószínűleg beépítésre kerülnek majd idővel, kivéve az erdővel megjelölt TÉT2. Elsősorban a „TÉT1”-es területtel lenne érdemes foglalkozni, hiszen ezt a területet a településszerkezeti terv is „Zöldterület – Közpark” néven jelöli, bár jelenleg csak egy 10.000 m²-en elterülő gyepfelület. Tökéletes alapot nyújthatna arra, hogy a város egy új, közösségépítő zöldfelületet hozzon létre. Az emberek ezt a területet már most is használják kutyafuttatás illetve különféle sporttevékenységek céljából. Kifejezetten frekvenciált városrész, és ennél nagyobb egybefüggő zöldfelület, ami minden kritériumnak megfelelő lenne egy nagyobb zöldfelület létesítésére nincsen a városban. A dolgozatom későbbi szintézis részében értékelem, majd a javaslati részben részletesen kifejtem, hogy miként lehetne hasznosítani a területet.

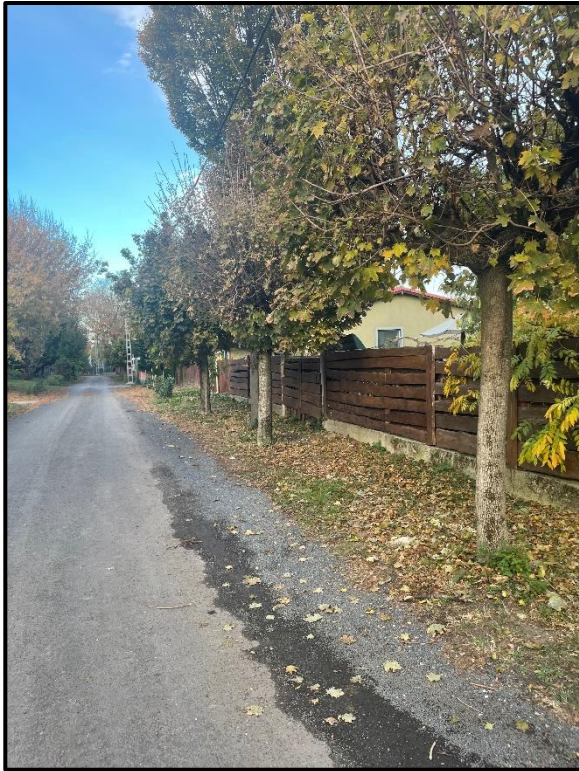

5. ábra: Településszövetbe ékelődő területek elhelyezkedése Szigethalomon

(Felhasznált térkép: Google térkép)

Dunaparti sétány és környezete

Szigethalmon lévő sétány a város legkedveltebb pontja szabadidős tevékenységek tekintetében. A jó idő beköszöntével, az egész dunapart tele van emberekkel és nyüzsgő élettel. Nem csoda, hiszen a Duna közelsége, az éttermek, fagyfalozók és különféle vendéglátóegységek biztosítják a helyieknek a szórakozást. De nem is feltétlenül csak a helyieknek, mert a környező városokból is szoktak érkezni látogatók. Ezek a tények a saját tapasztalatomra épülnek, hiszen én is Szigethalomnak ezen a részén élek, így különösen jól ismerem ezt a városrészt és az itteni lehetőségeket. A sétány összesen 2,2 kilométer, amelyen nagyrészt földút vezet végig, de a sétány frekventáltabb részén murvás út kapott helyet szegéllyel elhatárolva. Ezen a frekventált részen helyezkedik el a sétány „fénypontja”, a közösségi stég, amely 50 négyzetméteren várja a Dunát megcsodálókat. Itt található még egy „Közösségi pont” néven elhelyezett büfé és kenu kölcsönző, amely további szórakozási lehetőségeket nyújt. Ennek a területnek nagyon nagy jelentősége van Szigethalom zöldinfrastruktúrájában, hiszen ez a város leghosszabb zöld övezete, gyakorlatilag a város déli határa. (8. ábra) Növényzetét tekintve, a sétány és a Duna közti rézsűn helyezkednek el sorban fehér akácok (*Robinia pseudoacacia*), mezei juharok (*Acer campestre*), kocsányos tölgyek (*Quercus robur*) mogyorók (*Corylus avellana*), csörgőfák (*Koelreuteria paniculata*) kökények (*Prunus spinosa*) és közönséges kecskerágók (*Euonymus europaeus*). Tehát alapvetően magas a biodiverzitás, már-már erdőszerű a sűrűség. Látszik, hogy ez a növényalkalmazás nem tudatos, mert rendezetlenül helyezkednek el ezek a növények, hol ritkábban, hol sűrűbben. Nem fedezhető fel egy logikus ültetőrend vagy bármiféle átgondolt tervre utaló jel. Ez a sűrűség az élmény rovására is megy, hiszen néhol annyira tömör a növényzet, hogy eltakarja a Duna látványát. Az ilyen zöld övezetnek a lehetőségeit véleményem szerint egy önkormányzatnak kötelező felhasználnia, különösen, ha ekkora az érdeklődés a terület iránt. Sokkal tudatosabb és megfelelő növényalkalmazást igényel a terület. A sétány területén egyébként található információs táblákat, amelyek segítenek megismerni a helyi élővilágot, mind növények mind állatok szempontjából. Olvashatunk a különféle helyi békákról, halakról, de még a madarokról és a vízi növényekről is. A sétány közvetlen környezetében egyébként lakóövezet található, ahol a város többi részével ellentétben észrevehető egy igényes és szándékos növényültetési kezdeményezés a házak előtt. A város e pontján kifejezetten észrevehető a tudatos növényalkalmazás és a pontos ültetési rend. A legtöbb utcában korai juharfák (*Acer platanoides*) egyenlő pontosságú ültetése jelentősen hozzáad a város képéhez. (6-7. ábra)

6-7. ábra: Dunaparti korai juharfasor (bal), Dunaparti sétány (jobb)

(Forrás: Saját kép)

8. ábra: Dunapart elhelyezkedése

(Felhasznált térkép: Google térkép)

Fasorok

A következő vizsgált téma a zöldinfrastruktúra elemei közül a fasorok lesznek, vagy inkább azoknak a hiánya. Először a fasorok előnyeiről szeretnék beszélni. Rendkívül fontos elemei egy város zöldfelületeinek összeköttetésében, ugyanis zöldfolyosókat lehet velük kialakítani, amely különösen fontos lenne Szigethalom két parkja esetében, hiszen mindkettő a város legforgalmasabb útján, a Szabadkai úton helyezkedik el, tehát az összeköttetés ráadásul nem is lenne bonyolult. Sajnos ezen az úton semmiféle fasor, de még más növényültetés sem nagyon kapott helyet, amely egy rendkívül ingerszegény, mesterséges környezet hangulatát árasztja ezáltal (9. ábra). Alapvetően nem lenne hely fasorok telepítésére ezen az úton, mert már akkora a beépítettség, hogy a rendelkezésre álló terület nem valószínű, hogy biztosítaná a fáknek a biztonságos gyökéreképzést. De ettől függetlenül mindenképpen hiba egy városképben, hogy a legforgalmasabb útján nem találhatóak fasorok, pedig igazán markáns kapcsolatot lehetne összekötni a két park között. Arról nem is beszélve, hogy árnyékot adna, csökkentené a nyáron felmelegedő aszfalt hőmérsékletét, javítaná a mikroklímát, de még esztétikailag is egy nagyon jó összhatást lehetne elérni velük. A város többi részén sem található egy átfogó tervezett koncepció, sokkal inkább a helyiek által szétszórta elhelyezett pár éves fák, amelyek egyáltalán nem mutatnak egy egységes képet. Egy ilyen típusú kezdeményezés mindenképpen dicséretes, mert minden zöldfelület és növény fontos egy város életében, de egy egységes jól átgondolt őshonos fakkal megtervezett fasor jelenléte kifejezetten növelné a város értékét és a helyiek életszínvonalát is.

Van egy pozitív példa is, hogy ne csak a negatív részét emeljem ki a témának. A Szilágyi Lajos utcában található egy kifejezetten szép fasor (10. ábra), amely példaértékű lehetne a város többi pontjára. Illetve még pozitívum, amit az előző fejezetben is leírtam, hogy a Dunaparti városrészen helyezkednek el korai juharfából fasorok, amelyek díszítik és gazdagítják a területet. Ezek a példák viszont nem elegendőek egy ekkora városhoz.

Összességében Szigethalomnak több tudatosan megtervezett fasorra lenne szüksége különösen a forgalmasabb utakon. Nem rendezetlen helyi kezdeményezésből álló fák fogják megadni egy város markáns tájképét, hanem egy jól megtervezett, és jellegzetes nagy lombkoronával rendelkező több 10 éves fasor.

9. ábra: Szabadkai út

(Forrás: Google térkép)

10. ábra: Szilágyi Lajos utca

(Forrás: Google térkép)

2.6. Zöldinfrastruktúra elemek vizsgálata (Külterület)

Erdő- és szántóterületek: Szigethalom külterületeit a szántók és az erdőterületek teszik ki. Jól látható, hogy az erdők főként a város délnyugati részét foglalják el, míg a szántó a város közepének nyugati részén található. Az erdőterületek összesen 190 hektárt tesznek ki, míg a szántók mindössze csak 36 hektárnyi területet foglalnak el. Együttesen a város összterületének durván 25%-át teszik ki, azaz nagyjából 228 hektárt. A városhatáron kívül eső rész a Tököli parkerdő, amely hivatalosan nem a város része, de nagyjából együtt kezelendő Szigethalom erdejével, hiszen az itt élő lakosok sokkal inkább használják, mint a Tököliek, ez látszódik is a térképen, hogy annak a városnak a lakóterülete egészen messze esik ettől az erdőtől. (11. ábra). Mérete nagyjából 40 hektár. Az elkövetkezendő oldalakon részletes leírást adok az itt elhelyezkedő erdők növény és állatvilágáról, illetve a szántók termesztett növényeiről és ezeknek a területeknek a fontosságáról és a zöldinfrastruktúrában elhelyezkedő pozíciójukról.

11. ábra: Erdő és szántóterületek

(Forrás: Google térkép)

Erdők

A Szigethalmon lévő erdőterületek jelentősen hozzáadnak az itt élő lakosok életminőségéhez. Egy erdő jelenléte nagyon fontos egy város zöldinfrastruktúrájának életében, mert rengeteg lehetőséget nyújt kikapcsolódásra, túrázásra, kulturális és oktatási célokra, de természetesen javítja a helyi klímát, fenntartja a biodiverzitást, megőrzi a benne található élővilágot és még gazdasági fontossága is van.

Az előző fejezetben leírtak szerint a Tököli parkerdő nem a város része hivatalosan, de az alábbi szövegben együtt kezelem ezt a két erdőrészt, hiszen földrajzilag sokkal inkább Szigethalomé mintsem a Tököli lakosoké.

Az erdőnek három sorompóval zárt bejárata is van, viszont a „főbejárat” már a Tököli részen helyezkedik el. Azért tekintem ezt az elsődleges bejáratnak, mert ha besétálunk nagyjából 500 métert, akkor elének tárul az erdő legnagyobb tisztása, amelyen elhelyezkedik az erdészház, a már korábban említett Árnyas játszótér és egy padokkal és tűzrakóhelyekkel ellátott közösségi tér, sőt még egy ütött-kopott labdarúgópálya is van a területen. Az erdészház területén egyébként lehet találkozni rackajuhokkal és malacokkal is (INT-07). Erről a tisztásról több túraútvonalon is elindulhatunk és a legtöbb végállomásaként a szántóföldekre érkezhünk, amelyekről egészen a Dunán túl lévő Százhalombatta gyárkéményei is megtekinthetők. A terepviszonyok sem kifejezetten lankásak, igazi könnyed túrázási lehetőségeket nyújt a terület.

A Tököli parkerdő a Pilisi parkerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő állami földterület ahol a ráckevei erdészet az erdőgazdálkodó. Szigethalom területére nagyjából 190 hektárnyi erdőterület, míg a Tököli részre 250 hektár esik. A Csepel-sziget Északi részének ez a legnagyobb erdeje. Az uralkodó fa az erdőben nagyrészt a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), nagyjából 35%-a az erdő faállományának. A sorban a következő a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) 29%-al, majd a nemes nyár (*Populus x euramericana*) 13%-al, a fehér nyár (*Populus alba*) 8%-al, az erdei fenyő (*Pinus sylvestris*) 5%-al és a csertölgy (*Quercus cerris*) 3%-al. A maradék százalékokat a juharok (*Acer campestre*, *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*) és fekete dió (*Juglans nigra*) teszik ki (INT-08).

A parkerdő állatvilágáról csak saját kutatásomra és tapasztalataimra tudok támaszkodni, hiszen az interneten nem találtam hiteles forrást. Az erdőben található információs táblák, amelyek bemutatják az itt élő állatvilágot, bejártam az egész területet ilyen táblákat keresve, amin olvashatjuk, hogy az emlősök zömét az őzek, rókák, vaddisznók és nyulak teszik ki. Madarakat

tekintve főleg fakopáncs, fácán és rigó fordul elő, illetve különféle énekesmadarak. De kételtűekkel és hullókkal is találkozhatunk békák és siklók formájában.

Összességében a Szigethalmi és Tököli erdőrészek együttesen egy jól karbantartott és megfelelő ökoszisztémával működő erdőfelület (12. ábra). A megfelelő karbantartást jelzi, hogy az erdész minden évben hirdet szemétszedési programot is és új fák telepítésével is rendben tartja a terület növénybéli sokféleségét (INT-08). Mind esztétikailag mind ökológiailag hozzáad a városhoz és a tájképéhez.

12. ábra: Szigethalmi erdőről készült képek

(Forrás: Saját képek)

Szántók

Szigethalom külterületén, a város szántóföldjei viszonylag kis kiterjedésűek, nagyjából 39 hektárnyi területet foglalnak el. Szintén nem találtam internetes vagy szakirodalmi forrást, tehát itt is a saját megfigyeléseim alapján tudom kijelenteni a következőket: főként gabonaféléket és olajos növényeket termesztnek: a búza (*Triticum aestivum*) és az árpa (*Hordeum vulgare*) mellett a kukorica (*Zea mays*) és a napraforgó (*Helianthus annuus*) a legjellemzőbb termesztett növényzet (13. ábra). Szigethalom területe sosem volt kifejezetten meghatározó mezőgazdaságát tekintve a Csepel-sziget térségében. Régen, amikor még Szigethalom városa nem létezett akkor is esetleg a Tököli gazdák foglalkoztak a területtel, mint állatlegelő (INT-02). Az 1941-es katonai térképen láthatunk valamivel több szántóföldet, de ma már szinte teljesen átvette a lakóterület és az iparterület ezeknek a használatát. A maradék szántóterület egyébként tájképi szempontból kifejezetten hozzátesz a város összképéhez, még túraútvonalak is elmennek mellette.

13. ábra: Szigethalom szántói

(Forrás: Saját képek)

2.7. Hasonló projektek

Szigethalmon számos zöldfelület található, ami alkalmas lehet parkok létrehozására és emiatt bármilyen parkkal foglalkozó cégnek a terveit ide tudnám sorolni. De akár a mostanában egyre divatosabb, ízlésesen kialakított méhlegelők is jó megoldások lehetnek egy-egy terület hasznosítására. Szigethalom adottságai alapvetően kedvezőek ahhoz, hogy egy pár új zöldfelület kialakításra kerüljön. Megfigyeléseim alapján legalább négy terület átalakításra kerülhetne részben vagy egészben, de ezek közül igazán csak egynek van némi realitása (1. Településszövetbe ékelődő terület: TÉT1). A következő példák a személyes kedvenceim, és a javaslati példákhoz és megvalósításokhoz igyekszem hasonlóan eljárni a látványterveket illetően.

- Millenáris Park
- Bikás Park
- Gül-Baba türbéje
- Kopaszi-gát
- Virágos Magyarország munkái

A Millenáris Park és a Bikás Park véleményem szerint jó példák egy nagy egybefüggő zöldterület tervezéséhez, hiszen számos jó megoldást láthatunk bennük. A Millenáris parkban kifejezetten tetszenek a teraszolt megoldások. Az ilyen domborzatszerkesztés jól jöhet az alapvetően egyhangú, síkfelületekhez, hogy egy kicsit izgalmasabbá tegye a területeket. Ezt „TÉT1”-es területen jól is lehetne alkalmazni, hiszen gyakorlatilag egy teljesen sík gyepfelület. A Gül-Baba türbéje egy mindenki által jól ismert sírkápolna, amely tartalmaz nagyon megszerkesztett mesterséges hangulatú elemeket ötvözve a zöld elemekkel, amik virágágyás formájában jelennek meg. Ezeket az ötleteket fellehetne használni a már jelen lévő Dísz tér felújítási javaslati ötleteim között. A Kopaszi-gát példáját azért hoztam fel, hiszen Szigethalmot is a Duna határolja a térképen jól látható déli részen (1. ábra), amelyen egy sétány is elhelyezkedik. Ez a sétány már régóta felújításra szorul, és mivel a Kopaszi-gát egy szép példája a vízközeli területeknek, ezért jó ötletnek gondolom, hogy inspirálódjak belőle a javaslati részemnél. A Virágos Magyarország munkái pedig évek óta bizonyítják, hogyan lehet egy várost zöldebbé és ezáltal élettel telibbé alakítani.

3. Szintézis

3.1. Zöld infrastruktúra értékelésének menete

Ebben a fejezetben az eddig bemutatott zöldinfrastruktúra-elemeket értékelem, saját véleményem alapján elemezve azok előnyeit és hátrányait. Felállítottam egy szempontrendszert, amivel végig megyek az összes parkon, játszótéren, településszövetbe ékelődő területen és a Dunaparti sétányon is. A szempontrendszer a következőképpen épül fel: először a megközelíthetőségről írok, majd a tervezettségéről, gondozottságról, növényzetről, területen belüli úthálózatról, közműről és a legvégén értékelem, hogy ellátja e ténylegesen a funkcióját és adok egy összegzést. A következő oldalakon tehát egy átfogó értékelést nyújtok a zöldinfrastruktúra szerepéről, előnyeiről és hátrányairól.

3.2. Parkok

Dísz tér

Megközelíthetőség

A terület jól megközelíthető autóval, mivel a park mellett egy egészen nagy parkoló is elhelyezkedik, révén, hogy egy labdarúgó és kosárlabda pálya mellett található, amikre szerencsére nagy az érdeklődés a városban, ennek következtében kézenfekvő volt a városvezetéstől egy parkoló építése a területre. Busszal is egészen könnyedén megközelíthető, hiszen a parktól nagyjából 100 méterre egy buszmegálló is kialakításra került, viszont gyalogosan kifejezetten balesetveszélyes az átkelés, mivel nem található gyalogátkelőhely az utak között, ami azért is sajnálatos, mert egy kifejezetten forgalmas út mellett helyezkedik el a park a város központjában.

Tervezettség, gondozottság

Hulladékgyűjtők tekintetében 3 db kapott helyet, ami egy 5500 négyzetméteres területen számomra kielégítő és pozitív. A park berendezéseit tekintve nem megfelelő az állapot, hiszen a padokon látszódik az elhanyagoltság, a festék pattogzik le a faelemekről illetve a szobrok sincsenek megfelelően takarítva, mert akadnak mohás, szennyezett részek rajtuk. Növényzet karbantartása tekintetében sem kielégítő az állapot, ugyanis akadnak cserjék, amelyek már elfoglalják a parkon belül lévő úthálózat szélességének felét. Emellett a gyepek sok helyen ki van kopva, illetve az utak mentén elkezdett a kavicsréteg helyére is gaz nőni (14. ábra).

Növényzet sokfélesége

A park egészen jól áll a fák sokféleségében, hiszen találhatunk virginiai borókát (*Juniperus virginiana*), fehér akácot (*Robinia pseudoacacia*), nagylevelű hársot, (*Tilia platyphyllos*), gömbre nyírt nyugati tuját (*Thuja occidentalis*), és bugás csörgőfát (*Koelreuteria paniculata*) is. Cserje méretben csak egy nehézszagú boróka (*Juniperus sabina*) található a helyszínen. Ezen kívül még egy vadrózsa (*Rosa canina*) ágyás is helyet kapott. Az ágyáson kívül nem vélek felfedezni logikus ültetési rendet, amit hiányoltam, emiatt egy kicsit rendezetlen hatást keltenek a fák, de mindenképpen pozitívum, hogy sokféle fajt alkalmaztak.

Területen belüli úthálózat

Az utak murvával vannak felszórva, de az évek alatt nagymértékben kikoptak, illetve betemetődtek. Az időjárás, az eső és a szél nyomot hagyott rajta, ugyanis kavicsréteg egyes szakaszokon megritkult, itt-ott kisebb mélyedések és kátyúk alakultak ki, amelyek megnehezítik a közlekedést. Az utak elhelyezése egyébként véleményem szerint ötletes és praktikus, hiszen a terület egy majdnem tökéletes téglalap alakot vesz fel, amelyben az utak „x” alakban szelik át a teljes területet, ezzel biztosítva a gyors átkelést.

Közmű

Közmű tekintetében is rendkívül rosszul áll a park, hiszen még közvilágítás sincsen. Központi parkként a közmű igen fontos szerepet kellene betöltsön. Közvilágítás nélkül nem látogatható egy park az esti órákban, hiszen a lakosok bizalmatlanul és kényelmetlenül érzik magukat. Fontos lenne akár vízvételi opció és mosdók jelenléte is a parkban.

Funkció ellátása, összegzés

Összességében véleményem szerint nem látja el a funkcióját, hiszen egy parkban nyüzsgnie kéne az embereknek és egy ilyen területen, ha még a nyári időszakban sem található sok ember még úgy sem, hogy Szigethalom legközpontibb helyén található, akkor egyértelműen jól látszik, hogy nem csalogató a lakosok számára. Egy park alkalmas lehet rendezvények lebonyolítására is, ezzel is növelve a terület látogatottságát, de a városvezetés nem igazán szervez programokat a helyszínre, feltehetően azért is, mert nem hívogató, rendezett és igényes hangulatot áraszt, amit egy közösségi program helyszínének tükröznie kéne.

14. ábra: Dísz tér állapota

(Forrás: Saját képek)

Hétboldogasszony emlékpark

Megközelíthetőség

A terület autóval és busszal is egyaránt nagyon jól megközelíthető, ugyanis egy parkoló és egy buszmegálló is közvetlenül a park mellett helyezkedik el. Gyalogosan szintén problémás a terület, tekintettel arra, hogy itt sem kapott helyet egy gyalogosátkelő. Ez a terület szerencsére kevésbé frekvenciált forgalom tekintetében, de ettől függetlenül nem mentesül a probléma alól.

Tervezettség, gondozottság

A terület frissen épült, gondozott, tiszta és ápolat. Berendezéseket tekintve kellő mennyiségű hulladékgyűjtő, pad, szobor kapott helyet, illetve még egy kivilágított modern szökőkút is található a park keleti részén. A padok teljesen újonnan készültek, viszont a szobrok már régről származnak, hiszen a park helyén lévő temetőből mentették meg őket, majd állították ki amolyan díszes motívumaként. De ezeknek az állapotáról sem lehet panasz, ugyanis gondosan le lettek tisztítva. A gyep friss ültetése nem sikerült teljesen kielégítően, maradtak hiányos foltok, viszont a virágos kiültetések nem hiányosak, és a parkban lévő cserjék és fák sem keltenek elburjánzott, ápolatlan hatást (15. ábra).

Növényzet sokfélesége

Ez a park is gazdag növényzetben, találhatunk fák közül kocsányos tölgyet (*Quercus robur*), fehér akácot, (*Robinia pseudoacacia*), erdei fenyőt (*Pinus sylvestris*) és szoliterként egy libanoni cédrust (*Cedrus libani*) is. A parkban fellelhetők különböző ágyásokban levendulák (*Lavandula angustifolia*), apró méretű babérmeggyek (*Prunus laurocerasus*), különféle díszfüvek (*Carex morrowii*, *Festuca glauca*, *Panicum virgatum*) és még rengeteg más élő fajta. Érdemes kiemelni pozitívként, hogy nagyon látható a gondozott, tudatos növénybeültetés, mind az éghajlati körülményeket, mind a logikus és esztétikus kiültetési rendet figyelembe véve.

Területen belüli úthálózat

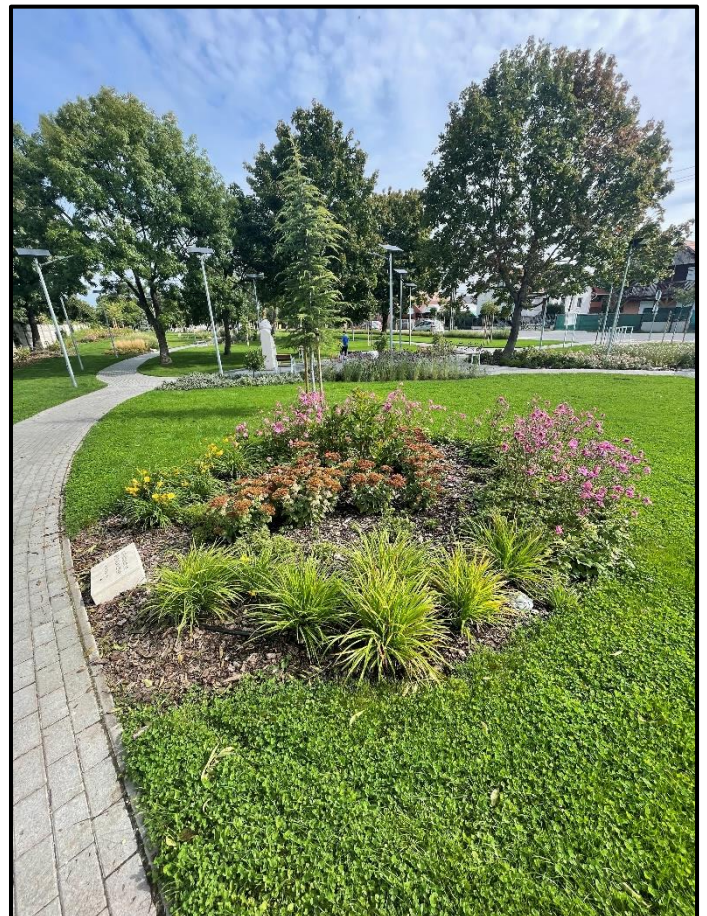
Az úthálózat megfelelő minőségű szürke térkő. Nincsenek göröngyök, kátyúk, hiányos felületek. Az utak kanyargóssága tájképi jelleget áraszt, és nagyon jól passzol a hely hangulatához, illetve külön jó megoldás, hogy az előző szögletesen megtervezett Dísz térben lévő utakhoz képest ez egy kanyargós változatot kapott, emiatt jól elkülöníthető a két park karakterisztikája.

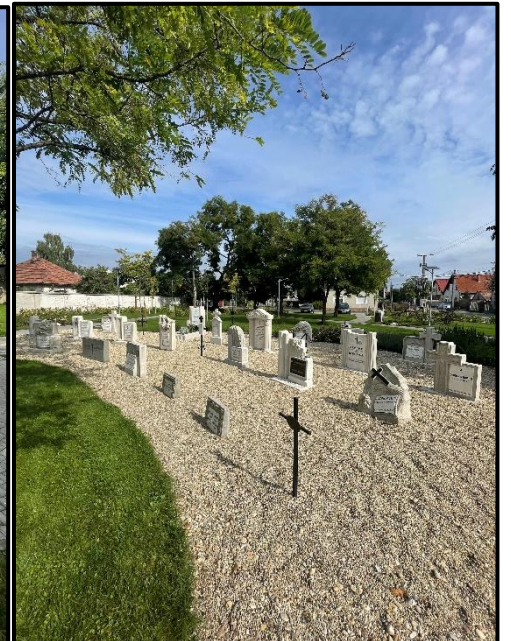
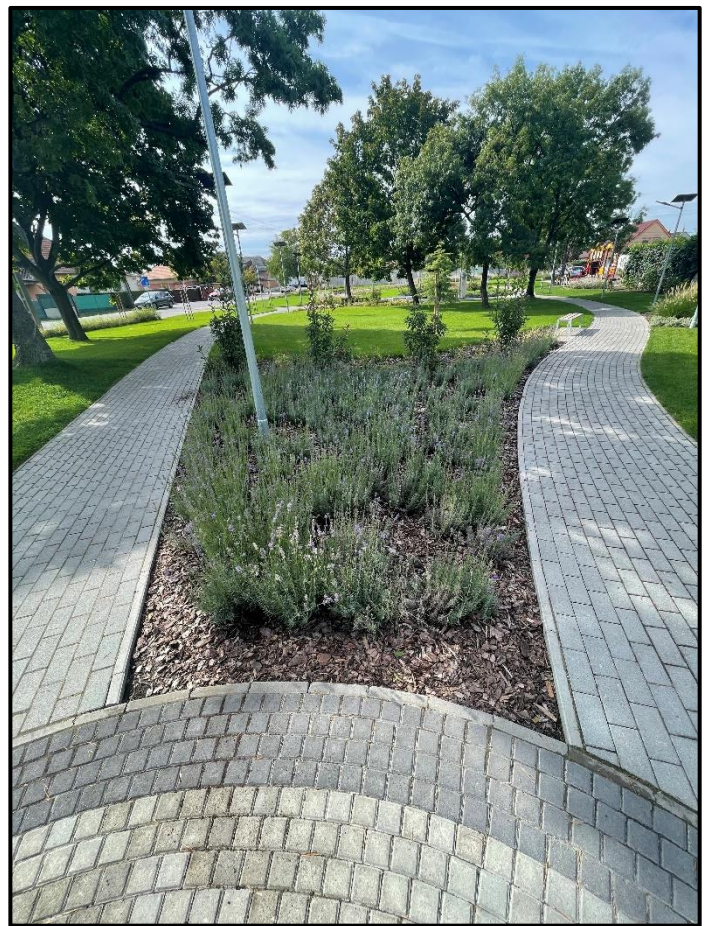
Közmű

Szintén jó példa ez a park a közműre is. Közvilágítás tekintetében napelemes lámpákat helyeztek el, amely egy nagyon innovatív technológia, nem igényli egy teljes elektromos hálózat kiépítését, csak egy megfelelően napos területre kell kihelyezni. Csatornázottság tekintetében is jól szerepel a terület, hiszen helyet kapott egy kút, mint vízvételi opció, illetve a már korábban is említett szökőkút.

Funkció ellátása, összegzés

Összességében egy nagyon szépen megtervezett és kivitelezett park. Véleményem szerint teljes mértékben kielégíti egy idelátogató igényeit. A park közvetlen környezetében lévő játszótér is csalogató a családoknak és növeli a látogatottság esélyét. Ez a terület nagyon jól reprezentálja, hogy egy elhanyagolt, már nem használt temetőt hogyan lehet egy új funkcióval ellátni. Illetve nem csak erre jó példa, hanem általánosságban egy park megtervezésére és kivitelezésére is.

15. ábra: Hétföldogasszony emlékpark állapota

(Forrás: Saját képek)

3.3. Játsszóterek

Dísz téren található játszótér

Megközelíthetőség

Megközelíthetőségét tekintve értelemszerűen ugyanazok érvényesek rá, mint ami a dísz térre, viszont érdemes megemlíteni, hogy a gyalogátkelő hiánya egy játszótérnél véleményem szerint még súlyosabb hiba.

Tervezettség, gondozottság

A Dísz térrel ellentétben ez a játszótér majdnem teljesen felújított és minőségi műanyagból készült modern játszóeszközök találhatóak benne. Az újszerűségük miatt még semmi hiba nem fellelhető. Hulladékgyűjtő is található a területen (16. ábra).

Növényzet sokfélesége

Mindössze két darab diófa (*Juglans regia*) található az egész játszótéren, de nem feltétlen rónám fel hibának jelen esetben a növények hiányát, mivel egy parkban helyezkedik el. Egy ilyen esetben úgy gondolom, hogy a parkban lévő növények mérvadók, és nem feltétlenül kell a játszó eszközöktől elvenni a helyet növényültetésekkel.

Területen belüli úthálózat

Nem található úthálózat benne, hiszen egy kis, nagyjából 150 négyzetméteres murvázott placerról beszélünk. Ez a murva sajnos már elhanyagolt állapotot mutat, ugyanúgy, mint a Dísz tér további részein lévő murvázott utak.

Közmű

Szintén ugyanazok érvényesek rá, mint a dísztérrre, hiányzik a közvilágítás, nincs vízvételi opció.

Funkció ellátása, összegzés Összességében, úgy gondolom, hogy a játékok terén kifejezetten jól ellátja funkcióját, viszont biztonság terén már ez nem mondható el. Egy forgalmas út mellett egy játszótér véleményem szerint legyen elkerítve, ezzel is óvva a gyerekeket, nehogy kifussanak az autók elé.

16. ábra: Dísz téren található játszótér

(Forrás: Saját képek [alsó], Google térkép [felső])

Jókai tér játszótér

Megközelíthetőség

A játszótér egy lakóterületi részen belül kapott helyet, ami a helyiek gyalogos közlekedésének kedvez leginkább. Buszmegálló csak legalább 10 perc gyalogút távolságra található. Autóval közlekedőknek sem kedvez kifejezetten a terület, mert a játszótér körül maximum a lakóházak előtt elterülő keskeny gyeplépcsávokon tudnak megállni az emberek.

Tervezettség, gondozottság

A játszótér a gyepfelületek és játszóterületek gondozatlansága miatt ápolatlan hangulatot áraszt. A gyepek nagy foltokban kikoptak és összekeveredtek a játszóeszközök körül elterülő homokkal. A műanyagburkolatok hiányosak és kopottak. A fából készült játszóeszközökről már kopik le a festék, de még egészen jó állapotban vannak, korhadás jeleit nem véltem felfedezni. Található a területen hulladékgyűjtő és mobil illemhely is (17. ábra).

Növényzet sokfélesége

Nagyrészt akácfák (*Robinia pseudoacacia*) teszik ki a faállományt, de találunk 2 db cseresznyefát is (*Prunus avium*). Illetve elvétve vannak fagyalok (*Ligustrum vulgare*) is a területen. Nincsenek ágyások, vagy logikus ültetőrend. A növények nem gondolom, hogy egy tudatos, átgondolt terv alapján lettek elhelyezve.

Területen belüli úthálózat

Szintén hiányossága a játszótérnek, hogy egyáltalán nem található rajta úthálózat, pedig egy nagyjából 1500 m²-es területről van szó.

Közmű

Világítás szempontjából jobban áll a terület, mint az előző játszótér, hiszen itt legalább már van egy darab lámpa, ami továbbra is kevés egy ekkora területre, de mindenképpen pozitívum.

Funkció ellátása, összegzés

A terület ellátja a funkcióját, hiszen kifejezetten sok játszóeszköz található rajta, kezdve az alapnak számító csúszdákon és hintákon keresztül a különféle mászókáig és rugós játékokig bezárólag. Több pad és fedett kiülő kapott helyet, tehát ahogy a gyerekekre úgy a felnőttekre is

gondoltak. De nem csak a különféle korosztályokra, még a sportolni vágyóknak is van lehetőségük, hiszen a területen egy saját testsúlyos edzésre alkalmas szabadtéri kondicionáló park és egy műfüves labdarúgópálya is helyet kapott. A területnek még külön pozitívuma, hogy kerítéssel van körbevéve, ami növeli a terület biztonságát. Egyedüli nagy hibája, hogy a felületek nincsenek kellően gondozva és ezek miatt az egész terület hangulata ápolatlannak hat.

17. ábra: Jókai tér játszótere és labdarúgópályája

(Forrás: Google térkép)

Árnyas játszótér (Tököli parkerdő)

Megközelíthetőség

A terület csak gyalogosan, vagy biciklivel közelíthető meg, hiszen az autósóknak le van zárva sorompó által a behajtás. Csak az erdész közlekedhet az erdőbe vezető úton.

Tervezettség, gondozottság

Mivel a terület egy erdőben helyezkedik el, így egy kissé egyenetlen, dimbes-dombos a talaj, de ez nem feltétlen hiba, hiszen egy erdő érintetlenségére ügyelni kell, ezért sem gondolom negatívumnak. A játszóeszközök újak, hiszen egy éve lecserélték a már régóta ottlévő korhadt eszközöket. A néhány játék és pad körül a gyepfelület kopottas, a többi részen mulccsal van leszórva, de az is helyenként hiányos és elhasznált állapotot mutat. Pozitívum, hogy hulladékgyűjtő szintén van a területen (18. ábra).

Növényzet sokfélesége

A játszótér nem kapott saját kiültetést vagy tervezett ágyásokat, de ez egyáltalán nem negatívum, hiszen egy sűrű erdő közepén helyezkedik el.

Területen belüli úthálózat

A játszótér kis mérete miatt nem található benne úthálózat.

Közmű

Szintén nem értelmezhető erre a területre ez a pont, hiszen az erdő eredeti állapotát amennyire csak lehet meg kell őrizni. Ezt inkább pozitívumként emelném ki, hogy nem törekedtek a beépítettségre.

Funkció ellátása, összegzés

Véleményem szerint ez a lehangulatossabb és pozitívabb játszótér, ez egy erdő mélyén elhelyezett kincs. A fák és a madarak csiripelése egy igazán családbarát és nyugodt atmoszférát teremt. Viszont a gyep kopottságára és a mulcs folyamatos frissítésére érdemes odafigyelni, hogy ápoltabb hangulatot árasszon.

18. ábra: Árnyas játszótér

(Forrás: Saját képek)

Dunasonon található játszótér

Megközelíthetőség

Könnyedén megközelíthető a terület gyalogosan, kocsival és busszal is. A játszótér mellett közvetlenül található egy buszmegálló, illetve egy mezei gyepfelülettel borított terület, ahol az autók is könnyedén megtudnak állni. A gyalogos forgalmat illetőleg pedig egy zebra segíti az átkelést a játszótér biztonságos eléréséhez

Tervezettség, gondozottság

A játszóeszközökről alapvetően ugyanazt lehet elmondani, mint a Jókai téren lévő játszótér esetében, hogy nincsenek rossz állapotban, viszont egy felfrissítő festés az ápoltabb megjelenés érdekében szükséges lenne (19. ábra)

Növényzet sokfélesége

A területen elhelyezkedik három nagy tölgyfa (*Quercu robur*), amelyek akkorák, hogy a nagyjából az 1000 m²-es területet szinte teljesen be is árnyékolják, ezen kívül egy ráncoslevelű bangita (*Viburnum rhytidophyllum*) sor található még. Ezen a játszótéren már található nyoma a növények betervezésének, hiszen jól látható, hogy a bangita egymástól egyenlő távolságra ültetett sövényt alkotna, viszont a folyamatos metszés hiánya és gondozatlanság, mára egy lyukacsosan és hiányosan növvő növényhalmaz lett.

Területen belüli úthálózat

Nem található úthálózat, viszont a terület méretéhez képest szerintem indokolt lenne. Egy sokkal átláthatóbb, tudatos tervezettségre utaló hangulatot árasztana a játszótér, ha utak vezetnének a játszóeszközök között, arról nem is beszélve, hogy egy térköves út csökkenti a gyepes és homokos területek méretét, amelyeket csak folyamatos gondozással lehetne elérni, hogy szépen mutassanak.

Közmű

Közmű tekintetében jól áll a játszótér, hiszen található egy lámpa és még vízvételi lehetőség is egy kút formájában.

Funkció ellátása, összegzés

Ez a játszótér is funkcióját tekintve ellátja a közösségi és rekreációs funkcióját, csak az alapvető rendezettség fenntartása hiányos. Ugyanúgy ahogy a többi játszótérenél, úgy ennél is a felületek kopottsága és összekeveredettsége egy elhanyagolt, rossz minőséget mutat.

19. ábra: Dunasoron található játszótér

(Forrás: Saját kép)

Iskola úti játszótér

Megközelíthetőség

Ahogy a Jókai téren lévő játszótér, úgy ez a terület is egy lakóövezet közepére épült. Ez szintén azt a kondíciót idézi elő, hogy autóval csak egy nagyon keskeny részen lehet megállni a lakóházak előtt, ami majdhogynem kizárja az autóval ide érkezők parkolási lehetőségét, hiszen nagyon kevés a hely még ezekre a szűk szakaszokra is. Buszmegálló szintén csak több percnyi gyalogútra van, tehát ez a terület is szinte csak a környező lakosok számára elérhető gyalogos módon.

Tervezettség, gondozottság

A területen lévő játszóeszközök és burkolatok szintén nem tükrözik az igényes, jól átgondolt tervet és kivitelezést. Kopott a gyepfelület, hiányos festés a játékokon. A padok, játszóeszközök, hulladékgyűjtők között semmi szegély nem határolja el a területet. Az egész játszótér területe sokkal nagyobb, mint amennyire ki van használva. Nagyjából 1500 négyzetméteren csak 5 darab játszóeszköz található, ami igen csekély egy ekkora helyhez képest. A játszóeszközökön kívüli rész csak üres gyepfelület. A tényleges játszófelület nagyjából 250 négyzetméter. A területen még egy kerítéssel kerített beton placc is elhelyezkedik, de szintén ezt a kopott, elhanyagolt hangulatot árasztja (20. ábra).

Növényzet sokfélesége

A játszótérként funkcionáló területen (ahova az 5db játszóeszköz van lehelyezve) mindössze kettő darab frissen ültetett facsemete található, ami végig fut egy friss ültetett fasorként a területen, de a játszótérnél csak kettő darab csemete kapott helyet, ami egy 250 négyzetméter területhez képest kevés. Ezen kívül a játszótér közvetlen környezetében nem található semmilyen növény, ami rendkívül csökkenti a terület értékét. A többi kihasználatlan területen találhatóak egyébként különféle fák illetve fasorok. Fasorként ültetve vérszilvák (*Prunus cerasifera 'Nigra'*), illetve egy-egy különálló faként megfigyelhetünk gesztenyét (*Aesculus hippocastanum*), korai juhart (*Acer platanoides*) illetve szomorúfüzet (*Salix babylonica*) is.

Területen belüli úthálózat

Semmilyen úthálózat nem helyezkedik el a területen, kizárólagos burkolat csak a gyepfelület és egy beton placc.

Közmű

A terület két szélén lévő út mentén elhelyezett lámpák részben bevilágítják a teret, de közel sem annyira, hogy élvezhető legyen sötétben is kihasználni a játszóeszközöket. Vízvételi opció vagy mosdók nem találhatóak.

Funkció ellátása, összegzés

A kihasználatlanság miatt, ez a Szigethalmon elhelyezkedő játszóterek közül a legrosszabb. A mindössze 5 darab játszóeszköz ellátja a funkcióját, biztonságosan lehet őket használni, de nem nyújt egy átfogó játszótéri élményt a gyerekeknek, hiszen nagyon kevés a lehetőség. Biztoság tekintetében sem jeleskedik a terület, mert semmilyen korlát vagy kerítés nem akadályozza meg a gyerekeket az útra való kifutástól, ami különösen aggasztó, hiszen a játszóeszközök mellett helyezkedik el közvetlenül az út. Összeségében nem egy jó játszótér, kevés a játéklehetőség, rendezetlen és kihasználatlan.

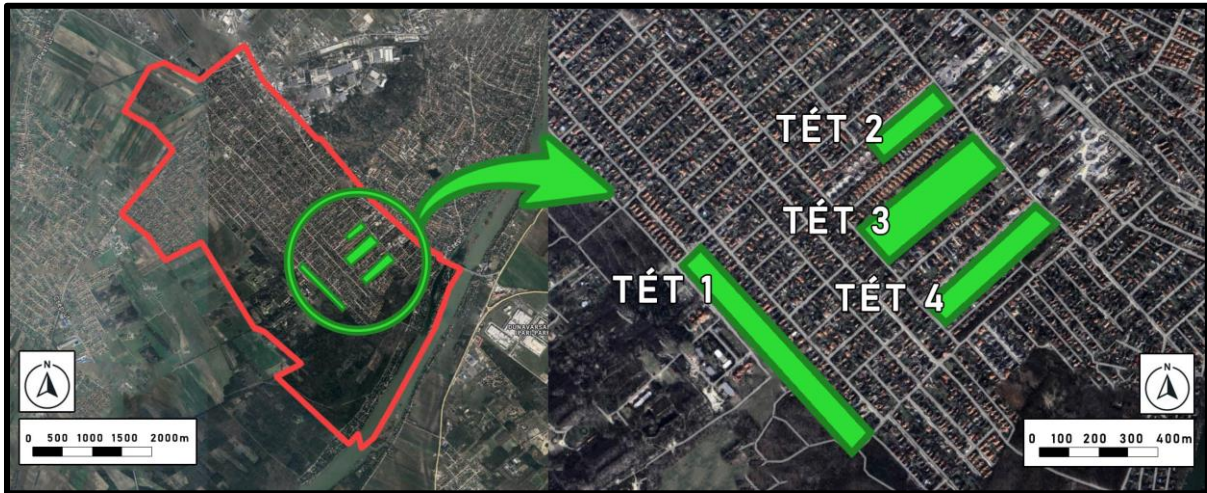

20. ábra: Iskola úti játszótér

(Felhasznált térkép: Google térkép)

3.4. Településszövetbe ékelődő területek értékelése

Az elkövetkezendő oldalon a korábban már bemutatott településszövetbe ékelődő területeket fogom különféle szempontok alapján értékelni. Újra beillesztem a térképes ábrát, hogy jól értelmezhető legyen, hogy melyik területeket is szeretném ismét fókuszba helyezni (21. ábra).

21. ábra: Településszövetbe ékelődő területek elhelyezkedése Szigethalmon

(Felhasznált térkép: Google térkép)

Második és negyedik terület (TÉT2 és TÉT4)

Ezt a két területet együttesen vizsgálom, hiszen mindkettőn gyakorlatilag sűrű erdő helyezkedik el, ami szinte egyből el is lehetetleníti egy nagy egybefüggő hasznosítási célra való felhasználásra, mivel két ekkora erdő kiirtása ökológia jelentőségét figyelembe véve nagyon nagy hiba lenne. Az első nagyjából 14.000 m^2 , míg a másik kicsivel nagyobb, mintegy 18.000 m^2 . Helyzetüket tekintve sem gondolnám bölcs döntésnek egy nagyszabású terv kivitelezésére, hiszen a város egy félreeső részén helyezkednek el. Nincsenek közintézmények, középületek, semmiféle közösség számára alkalmas tér, kizárólag csak lakóházak. Ezek a területek viszont vannak akkorák, hogy központi helyen lenne érdemes őket hasznosítani. Sem ökológiai szerepük miatt, sem elhelyezkedésüket tekintve és még költség szempontjából sem lenne érdemes bármit kezdeni a területekkel (ha egy nagy egészben gondolkodunk), hiszen két ekkora erdő kitisztítása nagyon költséges lenne. Összességében nem jó területek hasznosításra (22.23 ábra). Egyetlen lehetséges módot látnék a területek módosítására, mégpedig, ha nem az egész területben gondolkodunk, hanem csak egy adott részét alakítaná át az önkormányzat a helyi lakóközösség számára. Parknak az előbb leírt indokok miatt nem lenne relevanciája, viszont a helyiek számára egy kisebb játszótér, kutyafuttató, vagy bármiféle zöld közösségi tér

létrehozására viszont teljesen alkalmas lehet. Egy ilyen területnek elég, ha csak pár száz négyzetméter, hiszen nem kellene nagy terek egy város félreeső részén elhelyezkedő szórakoztató térnek, ahol csak a helyiek vennék részt. Ha csak pár száz négyzetméternyi területet veszünk, akkor nem teszünk akkora kárt az erdők ökológiai szerepében és költséghatékonyabb is. Amennyiben egy kisméretű felhasználási móddal számolunk, ami csak a helyeik számára lenne releváns, akkor mindkét terület kifejezetten jó opció lenne egy ilyen terv megvalósítására.

22. 23. ábra: TÉT2 (felső) és TÉT4 (alsó) terület

(Felhasznált térkép: Google térkép)

Harmadik terület (TÉT3)

Ez a terület is szintén ugyanott helyezkedik el, mint a másik kettő, hasonlóan a többihez, ez sem lenne alkalmas egy park vagy bármiféle nagyobb hasznosítási célra. Viszont az előbbi gondolatomhoz kapcsolódva, amiben azt fejtettem ki, hogy egy kisebb célra létrehozott közösségi tér létrehozható lehetne, az ennél a területnél hatványozottan igaz, hiszen, ennek csak a fele erdő, míg a másik fele csak szimpla gyepfelület. Költségeket tekintve sokkal olcsóbb és ideálisabb, hiszen nem kerülne sor erdőirtásra. Emiatt kijelenthető, hogy ez a terület is megfelelő egy kisebb közösségi tér létrehozásában. Azért lenne érdemes ezeknek a területeknek a fejlesztése, mert a jelenlegi állapotukban inkább egy elhanyagolt, ápolatlan képet mutatnak, mintsem egy igazi hangulatos erdő benyomását. Valószínűleg a városvezetés csak magára hagyta ezeket a területeket mintsem, hogy egy tudatos erdő létrehozása lett volna a cél. Ezeknek az igénytelen területeknek a rendbehozása hozzáadna a város esztétikájához (24. ábra).

24. ábra: TÉT3

(Felhasznált térkép: Google térkép)

Negyedik terület (TÉT4)

Véleményem szerint ez a terület érdemli a legnagyobb fókuszot. Nagyjából 10.000 négyzetméteres terület, domborzati viszonyait tekintve sík gyepfelület, ami kiválóan alkalmas egy nagyobb volumenű városi zöld infrastruktúrai elem kialakítására. Megközelíthetőségét tekintve is kiemelkedő, hiszen egy buszmegálló helyezkedik el a közvetlen környezetében és körülveszi számos közintézmény, amelyek az autóval való megállást is támogatják. Külön érdemes megemlíteni, hogy elhelyezkedését tekintve a város egy frekventált részén helyezkedik el, hiszen a körülötte lévő épületek, mint az óvoda, öregek otthona, történelmi múzeum és a temető nagy látogatottságot élveznek, ami miatt egy park létesítése esetén, ez sem maradna üresen. Jelenlegi állapota nem nyújt egy ápolts és hívogató zöld közösségi térélményt, hiszen ténylegesen csak egy sík gazzal benőtt gyepfelület. Úgy gondolom, hogy ez a terület több mint megfelelő helyszín lenne egy nagyobb zöld környezet kialakítására (25 ábra).

25. ábra: TÉT4

(Forrás: Google térkép)

3.3. Dunaparti sétány értékelése

Dunaparti sétány értékelése

A Szigethalmi Dunapart összességében egy rendkívüli potenciállal rendelkező terület (26. ábra). Rengetegen járnak itt tavasszal és nyáron, akár más városokból is, hiszen tele van éttermekkel, és sok szabadtéri tevékenységre van lehetőség, mint például a túrázás vagy hajókázás. Azonban a terület sokkal jobb is lehetne, és több embert vonzana be, ha a városvezetés nem hanyagolta volna el az utóbbi tíz évben. Az úthálózattal kezdeném, aminek kétharmada csak kitaposott föld formájában van jelen. Nyilvánvalóan meg kell említeni, hogy egy ilyen úthálózat nem megfelelő egy beépített, városi környezetben. A sétány Dunával ellentétes oldalán ugyanis házak sorakoznak végig. Ez nem egy erdős, érintetlen közeg, ide nem felel meg egy földút, hiszen rengetegen járnak itt és egy esős idő után sokszor járhatatlanná válik. A sétány frekventáltabb része, amely nagyjából az út egyharmada csak szórt burkolatot kapott murva formájában. Ez egy fokkal ápoltabb hangulatot áraszt viszont ez is az évek alatt igénytelenné és gondozatlanná vált. A murva a sétány nagyrészen betemetődött és kikopott, néhol gaz nőtt be, illetve az út szélén szegélyezést is kapott, de az idő elteltével a mellette lévő fák gyökerei bizonyos helyeken szétnyomták és elferdítették. A sétány melletti növényzet sincs rendezett állapotban, hiszen rengeteg fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), mogyoró (*Corylus avellana*), mezei juhar (*Acer campestre*) és még sok más fa és cserje nőtt be a sétány és a Duna közti rézsút. Néhol annyira sűrűn, hogy egyáltalán nem is lehet látni a Dunát. Közvilágítást tekintve, néhány lámpa ugyan helyet kapott a népszerűbb részeken, de még ott sem került annyi beszerelésre, hogy komfortos legyen egy éjszakai séta. Pozitívumként kiemelhető, hogy 5 évvel ezelőtt épült egy fából készült közösségi stég a sétány legsűrűbben látogatott részén, ami egy jó kezdeményezés volt az önkormányzat részéről, hiszen a helyiek és a látogatók is előszeretettel használják. További tényező, ami növeli a sétány értékét, hogy az út mellett különböző információs táblákat olvashatunk a Duna menti élővilágról, mind állat és növény témában is. Ezt különösen fontosnak tartom, mert ez is színesíti és érdekesebbé teszi az idelátogatók élményét. Alapvetően nem kifejezetten igényes ezeknek a fém tábláknak az esztétikai értékük, hiszen nem egy precízen megtervezett dizájnelem, de mindenképpen pozitív információ közlés szempontjából. Viszont összességében jelenlegi állapotában a sétány nem tükrözi az igényes és ápolat zöld övezetet, mert rengeteg esztétikai hiba van, ami azért különösen rossz, mert turisztikai szempontból ez a város leglátogatottabb része. Ezek nem kifejezetten nehezen orvosolható problémák, ezért is különösen bosszantó, hogy kis odafigyeléssel, sokkal szebb környezetet lehetne létrehozni a város legfrekventáltabb turisztikai részén.

26. ábra: Szigethalom Dunaparti sétánya

(Forrás: Saját képek)

Terület neve	Megközelíthetőség	Tervezettség	Növényzet
Dísz tér	4	2	4
Hétboldogasszony emlékpark	5	5	5
Dísz téri játszótér	4	3	2
Jókai téri játszótér	2	2	1
Árnyas játszótér (Tököli parkerdő)	3	3	5
Dunasori játszótér	5	3	4
Iskola úti játszótér	2	1	1
Dunaparti sétány	5	3	3

Terület neve	Úthálózat	Közmű	Funkció	Összesített
Dísz tér	3	2	2	2,8
Hétboldogasszony emlékpark	5	5	5	5
Dísz téri játszótér	-	-	4	3,25
Jókai téri játszótér	-	2	4	2,2
Árnyas játszótér (Tököli parkerdő)	-	-	5	4
Dunasori játszótér	-	3	4	3,8
Iskola úti játszótér	-	-	2	1,5
Dunaparti sétány	3	3	4	3,5

Nagymértékű felújítás szükséges	Dísz tér, Jókai téri játszótér, Iskola úti játszótér
Közepes mértékű felújítás szükséges	Dísz téri játszótér, Dunasori játszótér, Dunaparti sétány
Kismértékű felújítás szükséges	Árnyas játszótér (Tököli parkerdő)

1. Táblázat: Szintézist összesítő értékelés

(Forrás: Általam készített)

A táblázatban egy 1-5-ig (1 a legrosszabb, 5 a legjobb érték) terjedő skálán mentem végig a szintézisben szereplő zöldinfrastrukturális elemeken és értékeltem a végén egy összesített eredménnyel. A táblázatban összesítettem még ezek mellett, hogy melyik területnek mekkora méretű felújításra lenne szüksége.

4. Javaslát

4.1. Dísz tér felújítása

A dísz tér szinte teljes rehabilitálását javaslom, hiszen a szintézisben leírt hiányosságokat muszáj helyre tenni, hogy egy ápolts és igényes parkot élvezhessenek az idelátogatók. A kopott murvás utak, a növényzet elburjánzása, a közmű hiánya, a berendezések minősége és a gyepfelület minősége nem ad egy kifinomult és precíz megjelenést a parknak. Egy jól átgondolt városképbe egyáltalán nem elfogadható egy rossz minőségű és szerény megjelenésű park. A javasolt rehabilitáció célja a terület esztétikai és funkcióbéli megújulása. Emellett, hogy csalogatóbb legyen a város lakóinak, lehessen érezni az igényes természetben való kikapcsolódást.

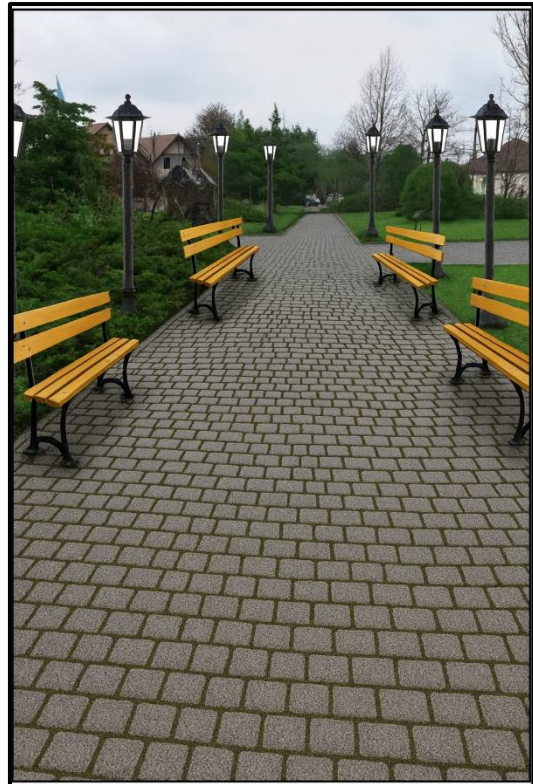
Első sorban a murvás utakat kívánom lecserélni egy teljes értékű, egységes és időt álló térkővel, ami jobban bírja az időjárás általi megpróbáltatásokat, a gazok elleni küzdelmet és jobb közlekedési feltételeket ad.

Ezek mellett az összes pad lecserélését javaslom, hogy a látogatók, ne rozoga, kopott festékkal ellátott öreg padokra üljenek. A jelenlegi padoknál is több lerakását ajánlom a területre, különösen az árnyékos helyekre, hiszen a mostani darabszám nem elegendő és nem elégíti ki egy ekkora méretű területet.

A növényzet visszavágását is el kell látni a területen, hogy ne foglalják el néhol az út szélességének a felét. A kopott gyepfelület sem megfelelő egy park életében, ennek a füvesítését is szorgalmazom. A növényzet kopottsága és elhanyagoltsága talán a leggyorsabban és legkönnyebben elvégezhető feladat és a megfelelően levágott növények, szinte egy új formát tudnak adni egy területnek.

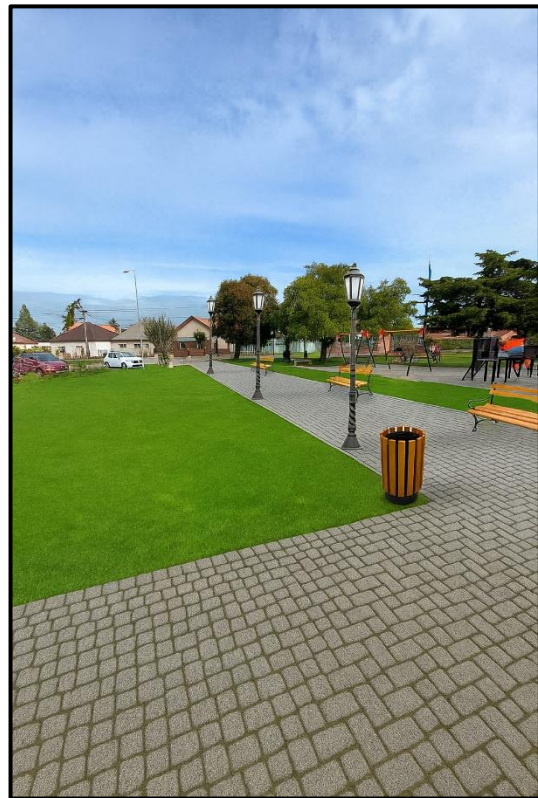
Közvilágítás téren is fejlődnie kell, hiszen az esti órákban egyáltalán nem komfortos a park használata. Javaslom lámpatestek lehelyezését a főbb útvonalakon ezzel is növelve a terület biztonságát.

Ezek mellett ivókutak és információs táblák lehelyezését is javaslom. Az információs táblák kifejezetten hasznosak lennének a szobrok mellett, hiszen azok által meg lehetne tudni az adott szobor történelmi jelentőségét (27, 28. ábra).

27. ábra: Dísz tér javaslati koncepció

(Forrás: Saját képek)

28. ábra: Dísz tér javaslati koncepció

(Forrás: Saját képek)

4.2. Fasorok telepítése

Szigethalmon rendkívül kevés a tudatos és átgondolt fasorok száma ezért, javaslok a város megannyi utcájára a fasorok telepítését, hiszen rendkívüli esztétikai és ökológiai hatásuk van. A meglévő szétszórt helyi kezdeményezések helyett, amelyek nem tudják ellátni a tömörségük hiánya miatt a klimatikus hatás előnyeit, határozott és precíz fasorok jelenléte kell, hogy egy összeszedett városképet kapjunk.

A fő célja a telepítésnek, hogy a fasorok kifejtsék az esztétika és ökológiai hatásukat, ami által növekszik a város zöldinfrastruktúrájának mérete, ezzel is fejlesztve a város környezeti értékeit. Ennek érdekében két fő útnak a konkrét javaslati koncepcióját dolgoztam ki, a város közepén futó Nefelejcs utca és a város keleti részén lévő Mű út fásítását. Ezek mellett nyilvánvalóan minden mellékutca fásítását is javaslok, ahol van rá hely és lehetőség.

A város két legforgalmasabb útjának fásítási koncepciója:

- **Nefelejcs utca:** Ez az utca a város egyik fő útjáról lecsatlakozó mellékutcája, amely a temetőhöz, óvodához, öregek otthonához vezeti az autósforgalmat. Tehát elmondható hogy fontos közintézményekhez vezető utca. Mellesleg a végén helyezkedik el a korábban már említett „TÉTI”-es terület, amely kiváló lenne egy park létesítésére. Azért gondolom, hogy ide mindenképpen fontos lenne egy fasor telepítése, hiszen ha megépülne a javasolt park, akkor elengedhetetlen lenne egy előtte lévő zöldfolyóval való összeköttetés. Emellett amúgy is fontos egy jelentőségteljes utca zöldítése.
- **Mű út:** Ellentétben a Szabadkai úttal, ezen a területen lenne biztonságos méretű hely a fák telepítésére. Ezen az úton is nagy a beépítettség, viszont az út szélén van akkora hely, hogy földmunkagépekkel fel lehessen törni a betont, illetve felszedni a járda melletti murvás réteget. Ezután ki kell cserélni legalább a felső egy métert termőföldre, hogy a fa gyökérzete biztonságosan növekedésnek induljon. Alapvetően mindkét fásítási projekt esetében korai juharfákat (*Acer platanoides*) javasolnék, hiszen a Dunaparti városrészen már megjelentek ezek a fák. Az egység kedvéért úgy gondolom, hogy ez lenne a megfelelő választás (30. ábra).

29. ábra: Nefelejcs utca fásítása

(Forrás: Google térkép)

30. ábra: Mű út fásítása

(Forrás: Google térkép)

4.3. Dunaparti sétány felújítása

A javaslati felújítások közül a sorban ez a zöldinfrastrukturai elem érdemli a prioritást, hiszen ez a terület a leglátogatottabb az összes közül. Szabadidős és rekreációs lehetőségek közül is kiemelkedő, ezért nagyon fontos lenne a terület rekonstrukciója. A jelenlegi karbantartási hiányosságok és a hibás, illetve elmulasztott tervezés következményei nem illenek bele egy modern városképbe.

A terület javaslatának egyik fő célja a sétány meghosszabbítása nagyjából 400 méterrel. Ezt a meghosszabbított útszakaszt a térképen jelöltem (31. ábra). A területen lenne hely a bővítésre, csak jelenleg rengeteg növény gátolja az áthaladást, illetve földmunkálatok is szükségesek lennének, de véleményem szerint létrehozható lenne a sétány folytatása. A jelenlegi szakasz egyszerűen csak logikátlanul befejeződik, és hozzácsatlakozik a dunaparti utcákhoz, ahelyett, hogy lenne egy logikus folytatása s Ponty utca kezdetétől, a Taksonyi híd lábáig. Ez a sétány így lefedné a város teljes déli részén lévő határvonalat.

Emellett a sétány egész burkolatát újra kell gondolni, hiszen a jelenlegi állapot nem megfelelő a biztonságos közlekedésre. Korábban már említettem, hogy az útszakasz egyharmada van csak murvával leszórva, ami közel sem elég egy funkciójában és esztétikájában teljes értékű sétány kialakításában. Javaslom a terület teljes egészének burkolását. A legmegfelelőbb nyilvánvalóan egy térkő burkolat lenne, ami ellenáll az időjárási viszontagságoknak és a gazok elterjedésének is. Az út mentén lámpasorok telepítését is lehetne létesíteni a területen az esti órákban való komfortos közlekedés érdekében.

A javaslat részeként a növényzet visszavágását és ritkítását is ajánlom, hiszen a területet néhány helyen annyira átvette a növényzet, hogy egyáltalán nem is lehet látni a Dunát. Ezt természetesen ésszerű keretek között, oly módon, hogy az árnyékot adó növényzet megmaradjon, de a Duna látványa újra elérhető legyen.

A javaslat utolsó része pedig egy új pihenőhely kialakítása lenne (32. ábra). A sétány közepén elhelyezkedik egy nagyobb tisztás, amely burkolt felülettel, padokkal, asztalokkal ideális terület lehetne pihenésre és a sétányon lévő társasági élet fellendítésére.

31. ábra: Dunaparti sétány javaslati térképe

(Forrás: Google térkép)

32. ábra: Pihenőhely javaslat

(Forrás: Saját kép)

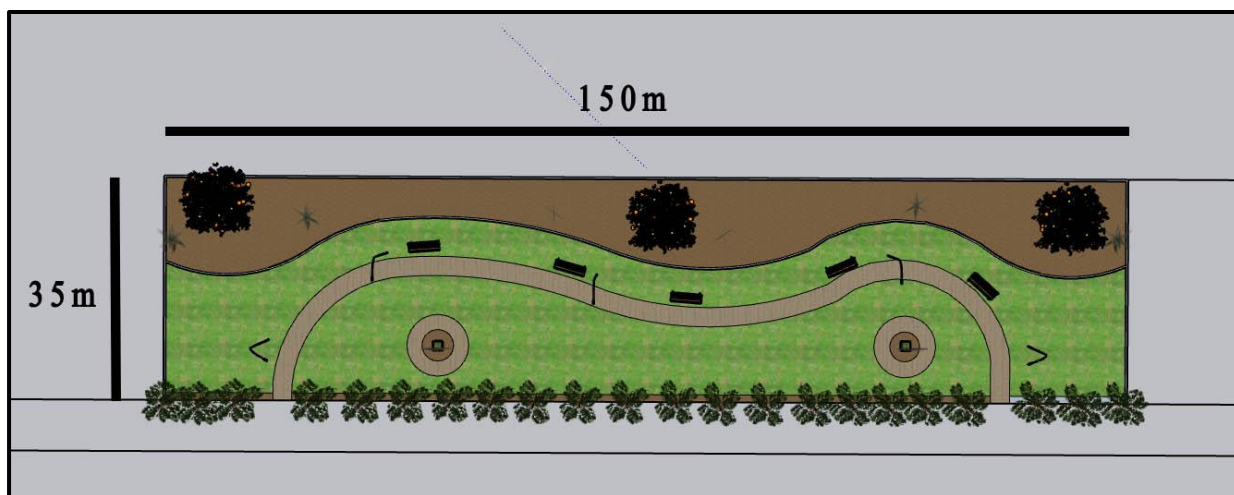
4.4. Rákóczi utcai park létesítése

Ahogy már korábban leírtam, a Rákóczi utcában elhelyezkedő terület tökéletesen alkalmas egy nagyobb zöldfelületi koncepció kivitelezésére (Korábban „TÉT1”-ként is hivatkoztam rá). A terület nagyon jól megközelíthető busszal, autóval vagy akár gyalogosan is. A közintézmények biztosítják a terület látogatottságát, és még a domborzati viszonyai is kedvezőek, nem igényel nagy földmunkálatot (33. ábra). A javaslati koncepciók közül ez a beruházás lenne a legnagyobb, hiszen egy 35 x 150 méteres park létesítését javaslom. A park két szélére eltérő lombzatú fákat terveztem határolóként, hiszen fontos volt a tájba illesztés. A terület bal oldalán már eleve egy lomblevelű erdőfelület található, így erre az oldalra én is ilyen fákat terveztem, hogy nem üssön el kifejezetten a látvány. A másik oldalra erdei fenyősort (*Pinus sylvestris*) képzeltem el, hogy illeszkedjen az út másik oldalán lévő temető faállományához, amely pontosan ebből az erdei fenyőből áll. A két fasor közé egy kanyargós utat álmodtam meg, amellyel egy tájképies jelleget próbáltam vinni a területbe. Az utakon elhelyeztem padokat, ügyelve, hogy naposabb, illetve árnyékosabb helyre is kerüljenek, illetve lámpaoszlopokat is terveztem az út mellé, az esti használat érdekében. A bal oldali fasorhoz egy utat lekövető ágyást is terveztem, amely évelőkkel és egynyáriakkal díszíti a területet (34-35. ábra).

33. ábra: A Rákóczi utcai terület jelenlegi állapota

(Forrás: Google térkép)

34. ábra: Rákóczi utcai park felülnézete

(Forrás: Saját kép)

35. ábra: Rákóczi utcai park látványterve

(Forrás: Saját kép)

4.5. Várható hatások

Szigethalom zöldinfrastruktúrájának fejlesztéseinek nyilvánvalóan eredményeket is kell produkálniuk, hogy legyen értelme egy ilyen beruházásnak. De milyen eredményeket várhatnak tőle a lakosok vagy az önkormányzat? Három részre bontanám ezt a kérdéskört: környezeti, társadalmi és gazdasági hatások.

Környezeti hatások

A zöldfelületek köztudottan javítják a környezet hatásait, és ráadásul nem kismértékben befolyásolják ezeket a mikroklimatikus viszonyokat. Segítenek a hőmérséklet szabályozásban, hiszen egy nagy lombkoronájú facsoport beárnyékolja az aszfaltot, ezáltal csökkentve az ilyen utak által felmelegedett hőmérsékletet. Segítenek a levegőminőség javításában, mivel képesek megkötni a port és a szennyeződésekkel illetve az oxigéntermelő képességükkel is felfrissítik az adott területet. A fák és a különféle növénycsoportok élőhelyet biztosítanak különféle rovaroknak vagy akár kisebb emlősöknek is, növelve ezáltal a helyi biodiverzitást állatok terén.

Társadalmi hatások

Különféle kutatások kimutatják, hogy a zöldfelületek és a természet közelsége csökkentik a stresszt, javítják a mentális egészséget és a jelenlétük ösztönzi az embereket a testmozgásban (INT-9). A parkok és a különböző zöldterületek lehetőséget nyújtanak városbéli programok szervezésére és egyfajta közösségi térként funkcionálnak, ami elősegíti a társas kapcsolatokat. De ha csak az esztétikára gondolunk, már az is sokkal vonzóbbá teszi egy adott város arculatát, ezáltal növeli a lakók elégedettségét és biztosítja a rendezett jó hangulatú tér érzetét.

Gazdasági hatások

Mivel az igényes zöld övezetek javítják a városképet, ezért általában hívatóbbá teszi a területet az ideköltözőknek és ezáltal növekednek az ingatlanárak. Fellendíti az adott városban lévő turizmust, ami szintén kedvező egy önkormányzatnak, minél több a turista és az embertömeg annál nagyobb a fogyasztás és a gazdasági fellendülés. Ezek a terek segítenek egy rendezvény, koncert vagy bármilyen szabadtéri esemény lebonyolításában, amely növeli a város gazdasági forgalmát és fejlődését.

5. Összegzés

Dolgozatomban először Szigethalom teljes zöldinfrastruktúráját vizsgáltam meg, különös tekintettel a belterületi részekre. A vizsgálat során megemlítettem a város történelmét, katonai térképeken keresztül tanulmányoztam a területhasználatokat, összehasonlítottam a városi zöldfelületeket az országos viszonyokhoz képest (amelyből kiderült, hogy Szigethalom egészen kiemelkedő értékeket mutat), majd elemeztem a kül- és belterületi zöldinfrastrukturáit elemeket.

Szigethalom parkjai, játszóterei és dunaparti sétánya rámutattak arra, hogy milyen sok értékes zöldfelület található a városban és a legtöbb egy kis odafigyeléssel, mennyivel igényesebbé és precízebbé válhatna. A dolgozat szintézis részében ugyan kiderül, hogy némelyik terület nagyobb és költségesebb felújításra szorul, de ettől függetlenül teljes mértékben megőrzendők és fontos részei a városnak. Ezek mellett a településszövetbe ékelődő területek szintén megmutatták, hogy a városnak még van hova fejlődni és még akad akkora potenciállal rendelkező terület, mint a már meglévők. Bár a szintézis részben sokszor negatívan értékelttem a zöldinfrastruktúra elemeit, összességében nem tartom ennyire kedvezőtlennek a helyzetet és minden területen kellemesen ellehet tölteni az időt, ugyanakkor a fejlesztés vitathatatlan.

A javaslati projekteket igyekeztem úgy megtervezni, hogy előremutató és időálló megoldásokat kínáljanak, illetve funkcionálisan és esztétikusan illeszkedjenek a város táji adottságaihoz valamint a meglévő zöldinfrastruktúrához. Ezekkel a megoldásokkal úgy gondolom, hogy Szigethalom sokkal élhetőbb lehet, hiszen a városszerkezeti összeköttetések, és közösségi terek megújulása jelentős mértékben hozzájárul a település lakóinak életminőségéhez.

A dolgozat elkészítése egyaránt kihívást és élményt is jelentett. A különféle kutatómunka és terepi bejárás sok időt emésztett fel, de végül teljes mértékben megtérült. A témaválasztás már az elején gyorsan eldőlt, hiszen eddig is kötődtem a városhoz, de a dolgozat készítése közben még jobban elmélyültem annak történelmében, természeti és városszerkezeti adottságaiban. Véleményem szerint Szigethalom a Csepel-sziget egyik legkülönlegesebb városa, hiszen a Duna közelsége és az erdők jelenléte kivételes természeti élményeket kínálnak. Úgy gondolom, hogy a dolgozat készítése közben nem csak a szakmai ismereteim bővültek, hanem megerősödött bennem a zöldinfrastruktúra megőrzése és fejlesztése iránti elkötelezettség.

6. Irodalomjegyzék

Nyomtatott irodalom:

1 KRAKLER, FÁKI, 2016

- Krakler Judit, Fáki László, 2016, Szigethalom település arculati kézikönyve (9. oldal, Szigethalom bemutatása)

2 BÍRÓ 2011, 160

- Bíró Endre, 2011, Szigethalom (Szilágyitelep, Horthyliget), BIRÓ family Nyomda és Könyvkiadó, Budapest (175. oldal, Katolikus templom)

3 POLTRADE BT. 2021

- Szigethalom településszerkezeti terve – 2021, Poltrade Bt., Urban Landscape design 1096 Budapest, Telepy u. 23

Internetes források:

INT-01: www.agroforum.hu

Cikk cím: Mi a zöldinfrastruktúra és milyen fogalmakon keresztül jutott el hozzá területfejlesztés?, Havrilla József

- <https://agroforum.hu/hazikert-2/haz-taj-blog/mi-a-zoldinfrastruktura-es-milyen-fogalmakon-keresztul-jutott-el-hozza-a-teruletfejlesztes/> (2025.10.11)

INT-02: www.wikipedia.org

Cikk cím: Zöldterületek

- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Z%C3%B6ldter%C3%BClet> (2025.09.07)

INT-03: www.wikipedia.org

Cikk cím: Szigethalom

- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Szigethalom> (2024.10.13)

INT-04: www.diszkerteszek.hu

Cikk cím: Országos Települési Zöldinfrastruktúra ellátottság és fejlesztési lehetőség vizsgálat a kehop kutatások keretében

- <https://www.diszkerteszek.hu/files/KEHOP%20kutat%C3%A1sok.pdf?utm> (2025.08.28)

INT-05: www.ksh.hu

Cikk cím: Zöldterület – Az önkormányzati tulajdonú zöldterületek nagysága

- <https://ksh.hu/kiadvanyok/fenntarthato-fejlodes-indikatorai/2024/3-3-sdg-3#2-abra>
(2025.09.12)

INT-06: www.acenter.hu

Cikk cím: Szigethalom – Régi temető

- <https://acenter.hu/Regi-temeto-szigethalom-8907/> (2024.12.07)

INT-07: www.borsmenta.hu

Cikk címe: Hekk az erdőben, Virág Orosolya

- <https://www.borsmenta.hu/utazunk/hekk-az-erdoben> (2025.10.06)

INT-08: Facebook.com

Videó a Tököli parkerdőről

- <https://www.facebook.com/watch/?v=211072194158621> (2025.10.06)

INT-09: www.frontiersin.org

Cikk cím: Enhancing Health and Wellbeing through Immersion in Nature: A Conceptual Perspective Combining the Stoic and Buddhist Traditions, Marcin Fabjański, Eric Brymer

- <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2017.01573/full>
(2025.10.06)

Korábbi szakdolgozatok:

SZAK-01: Dornbach Ádám: Szigetszentmiklós zöldinfrastruktúra fejlesztési koncepciója, 2017

7. Táblázat- és ábrajegyzék

7.1. Táblázatok

1. Táblázat - Szintézist összesítő értékelés 43. oldal

7.2. Ábrák

1. ábra - Szigethalom határa 4. oldal

2. ábra - Területhasználati térkép 6. oldal

3. ábra - Zöldterületek nagysága országszerte 7. oldal

4. ábra - Játsszóterek elhelyezkedése 10. oldal

5. ábra - Településszövetbe ékelődő területek elhelyezkedése Szigethalmon 11. oldal

6-7. ábra: Dunaparti korai juharfasor (bal), Dunaparti sétány (jobb) 13. oldal

8. ábra: Dunapart elhelyezkedése 13. oldal

9. ábra: Szabadkai út 15. oldal

10. ábra: Szilágyi Lajos utca 15. oldal

11. ábra: Erdő és szántóterületek 16. oldal

12. ábra: Szigethalmi erdőről készült képek 18. oldal

13. ábra: Szigethalom szántói 19. oldal

14. ábra: Dísz tér állapota 23. oldal

15. ábra: Hétföldogasszony emlékpark állapota 26. oldal

16. ábra: Dísz téren található játszótér 28. oldal

17. ábra: Jókai tér játszótere és labdarúgópályája 30. oldal

18. ábra: Árnypark játszótér 32. oldal

19. ábra: Dunasoron található játszótér 34. oldal

20. ábra: Iskola úti játszótér 36. oldal

21. ábra: Településszövetbe ékelődő területek elhelyezkedése Szigethalmon	37. oldal
22. 23. ábra: TÉT2 (felső) és TÉT4 (alsó) terület	38. oldal
24. ábra: TÉT3	39. oldal
25. ábra: TÉT4	40. oldal
26. ábra: Szigethalom Dunaparti sétánya	42. oldal
27-28. ábra: Dísz tér javaslati koncepció	45. oldal
29. ábra: Nefelejcs utca fásítása	47. oldal
30. ábra: Mű út fásítása	48. oldal
31. ábra: Dunaparti sétány javaslati térképe	50. oldal
32. ábra: Pihenőhely javaslat	50. oldal
33. ábra: A Rákóczi utcai terület jelenlegi állapota	51. oldal
34. ábra: Rákóczi utcai park felülnézete	52. oldal
35. ábra: Rákóczi utcai park látványterve	52. oldal

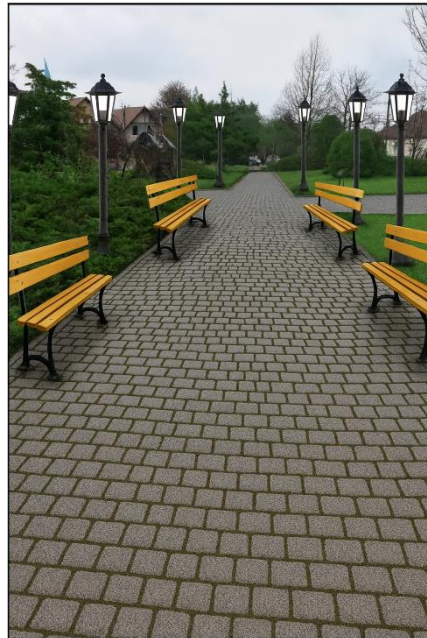
8. Mellékletek

8.1. MI – Prompt napló

(Mindegyik promptom szinte ugyanaz, hiszen ugyanarra a célra kértem meg többször.)

1. Prompt: „Készíts kérlek ebből egy élethűbb látványtervet” – Melléletként csatoltam az általam photoshopban elkészített alap látványtervet, majd megtervezte élethűbbre.

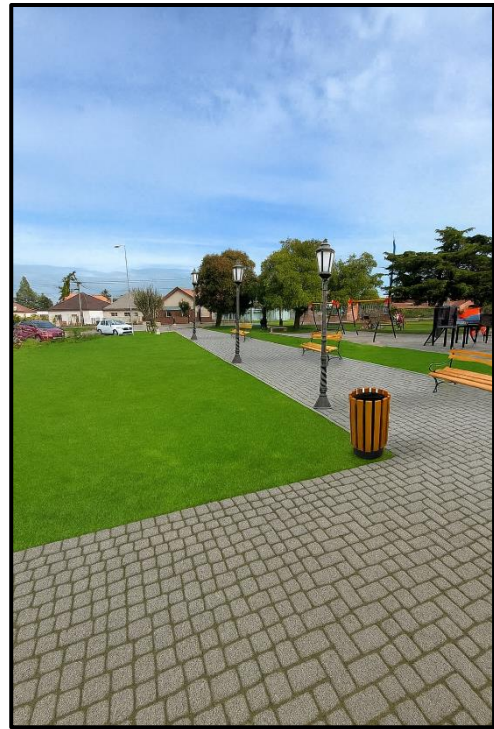
MI által adott válasz: „Kész is van! 😊 A képen most már térkő burkolat látható, amely sokkal barátságosabb és természetesebb hatást kelt, mint a korábbi betonfelület. Csak kattints a kártyára fent, hogy megnézd vagy letöltsd az új változatot. Ha szeretnél még módosítani rajta — például színt, mintázatot vagy évszakot — csak szólj!”

Ábra: Általam készített photoshop látványterv (bal), MI által készített élethűbb látványterv (jobb)

2. Prompt: „Készíts kérlek ebből egy élethűbb látványtervet” – Melléletként csatoltam az általam photoshopban elkészített alap látványtervet, majd megtervezte élethűbbre.

MI által adott válasz: Kész is van! 😊 Lecseréltem a térkővet ugyanarra a mintázatra, amit az előző képen is használtunk — így most egységesebb és barátságosabb lett a park hangulata. Kattints a fenti képkártyára, hogy megnézd vagy letöltsd az új változatot. Ha van még ötleted vagy szeretnél további módosításokat, csak szólj!

Ábra: Általam készített photoshop látványterv (bal), MI által készített élethűbb látványterv (jobb)

3. Prompt: „Készíts kérlek ebből egy élethűbb látványtervet, és a középső virágagyást szedd ki és csak két sávos út legyen” – Melléketként csatoltam az általam photoshopban elkészített alap látványtervem, majd megtervezte élethűbbre.

MI által adott válasz: Nem adott választ, csak csatolta a következő képet.

Ábra: Általam készített photoshop látványterv (felső), MI által készített élethűbb látványterv (alsó)

4. Prompt: „Készíts kérlek ebből egy élethűbb látványtervet” – Melléletként csatoltam az általam photoshopban elkészített alap látványtervemet, majd megtervezte élethűbbre.

MI által adott válasz: Nem adott választ, csak csatolta a következő képet.

Ábra: Általam készített photoshop látványterv (bal), MI által készített élethűbb látványterv (jobb)

8.2. Nyilatkozatok

Hallgatók, doktoranduszok nyilatkozata mesterséges intelligencia (MI) alkalmazásáról

1. Általános adatok

Hallgató neve:	Haraszti Ádám
Neptun-kódja:	S72GBM
Képzési szint (a megfelelőt jelölje X-szel):	☒ BSc/BA ☐ MSc/MA ☐ Doktori (PhD) ☐ Egyéb:
Tantárgy neve/kódja*:	Szakdolgozat készítés, TETTD111N
A munka címe:	Szigethalom zöldinfrastruktúrájának vizsgálata és fejlesztési koncepciója

* doktori értekezés esetén nem kitöltendő

2. Nyilatkozat az MI használatáról x

Alulírott, etikai felelősségem teljes tudatában az alábbi nyilatkozatot teszem:

(Kérjük, válasszon egyet az alábbi lehetőségek közül!)

- A) Nem alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.
(Amennyiben ezt jelölte, a további táblázatok kitöltése nem szükséges.)
- B) Alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást. (Kérjük, töltsen ki a vonatkozó táblázatokat!)

3. A mesterséges intelligencia használatának részletezése

I. TÁBLÁZAT: Asszisztensi vagy kisebb mértékű felhasználás (pl. fordítás, nyelvi korrekció, ötletelés stb.)

(Ezen felhasználások esetében a konkrét promptok és válaszok csatolása nem szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott MI-eszköz neve és verziója	Érintett rész (ha nem a szöveg egészére vonatkozik)
Szinonimák kerestetése	ChatGPT, 5. verzió	Pl.: hiszen szó helyett ajánlotta a tehát szót
Fordítás	ChatGPT, 5. verzió	9. Internetes forrás (INT-09)

II. TÁBLÁZAT: Jelentős tartalmi hozzájárulás (pl. egy teljes ábra vagy egy hosszabb szövegrész generálása)

(Ezekben az esetekben a felhasznált kulcsfontosságú promptok és az MI által adott nyers válaszok dokumentálása és a munka mellékletében való csatolása szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott MI- eszköz neve, verziója, elérhetősége	Az érintett fejezet / ábra / táblázat pontos sorszáma	A prompt-naplót tartalmazó melléklet bejegyzésének sorszáma
Látványtervben való segítség	Copilot, nincs verziószáma, Microsoft edge	Fejezetcím: 4. Javaslati fejezetben, 27. ábra	1. Prompt
Látványtervben való segítség	Copilot, nincs verziószáma, Microsoft edge	Fejezetcím: 4. Javaslat, 28. ábra	2. Prompt
Látványtervben való segítség	ChatGPT, 5. verzió, https://chatgpt.com/	Fejezetcím: 4. Javaslat, 30. ábra	3. Prompt
Látványtervben való segítség	ChatGPT, 5. verzió, https://chatgpt.com/	Fejezetcím: 4. Javaslat, 32. ábra	4. Prompt

3/A. Oktató által előírt kiegészítő szabályok (ha vannak)

Amennyiben az adott tantárgy oktatója vagy témavezetője az MI-eszközök használatára vonatkozóan külön szabályokat vagy elvárásokat határozott meg, kérjük, az alábbi mezőben foglalja össze ezeket:

Pl. az MI használatának tilalma bizonyos feladattípusokra; csak konkrét eszköz használata engedélyezett; eltérő hivatkozási elvárások; dokumentációs forma stb.

Oktató vagy témavezető által előírt szabályok:

.....
.....

4. Minden hallgatóra vonatkozó nyilatkozat:

Kijelentem, hogy az MI által esetlegesen generált tartalmakat minden esetben kritikailag felülvizsgáltam, szerkesztettem és a munkába illesztettem. A leadott munka minden eleméért, annak eredetiségéért és tudományos helytállóságáért teljes körű felelősséget vállalok. Tudomásul veszem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem a benyújtott munkát mesterséges intelligencia detektorral ellenőrizheti, és eljárást kezdeményezhet, amennyiben a nyilatkozatom valótlan vagy hiányos.

Kelt:Budapest....., 2025.11..... hó22.... nap

.....
Hallgató aláírása

.....
Konzulens/Témavezető aláírása

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

**6.13. sz. függeléke: A MATE egységes
készítési útmutatója**

**4.2. sz. melléklete: Nyilatkozat a szakdolgozat nyilvános
hozzáféréseiről és eredetiségéről (módosítva: 2025. október 16.)**

NYILATKOZAT

**A szakdolgozatnyilvános hozzáféréseiről és
eredetiségéről**

A hallgató neve: Haraszi Ádám
A Hallgató Neptun kódja: S72GBM
A dolgozat címe: Szigethalom zöldinfrastruktúrájának vizsgálata és
fejlesztési koncepciója
A megjelenés éve: 2025
A konzulens intézetének neve: Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem. Továbbá kijelentem, hogy a dolgozat elkészítése során alkalmazott mesterséges intelligencia-eszközök (pl. szöveggenerálás, nyelvi javítás, fordítás, adatelemzés) használata nem helyettesítette a saját kutatási és alkotói munkámat, azok alkalmazását a források között vagy a módszertani részben feltüntettem, és a szakmai-etikai elvárásoknak megfelelően jártam el.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelté után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2025 év november hó 01 nap

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

NYILATKOZAT

Haraszi Ádám (név) (hallgató Neptun azonosítója: S72GBM) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót² áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre **javaslom** / **nem javaslom**³.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen **nem**^{*4}

Kelt: 2025 év 11 hó 02 nap

belső konzulens

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

³ A megfelelő aláhúzendó.

⁴ A megfelelő aláhúzendó.